

SK

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2022

Audit EÚ v skratke

Predstavujeme výročné správy
Európskeho dvora audítorov za rok 2022

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webové sídlo: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023

Print	ISBN 978-92-849-0843-1	doi:10.2865/174732	QJ-09-23-357-SK-C
PDF	ISBN 978-92-849-0878-3	doi:10.2865/991823	QJ-09-23-357-SK-N
HTML	ISBN 978-92-849-0900-1	doi:10.2865/615890	QJ-09-23-357-SK-Q

Printed in Luxembourg

SK

2022

Audit EÚ v skratke

Predstavujeme výročné správy
Európskeho dvora audítorov za rok 2022

Obsah

Predslov predsedu	4
Celkové výsledky	6
Hlavné zistenia	6
Čo sme kontrolovali	8
Rozpočet EÚ za rok 2022 v číslach	8
Odkiaľ pochádzajú peniaze?	8
Na čo sa peniaze vynakladajú?	8
Čo sme kontrolovali?	10
Čo sme zistili	11
Naše vyhlásenie o vierohodnosti rozpočtu EÚ	11
Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz	11
K príjmom vydávame výrok bez výhrad	12
K výdavkom z rozpočtu EÚ vydávame záporný výrok	12
K výdavkom v rámci RRF za rok 2022 sme vydali výrok s výhradou	15
Bližší pohľad na naše výsledky	16
Rozpočtové a finančné riadenie	16
Riziká a výzvy	22
Rozpočet EÚ a výsledky	27
Príjmy	30
Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	33
Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	36
Prírodné zdroje	41
Migrácia a riadenie hraníc Bezpečnosť a obrana	46
Susedstvo a svet	49
Európska verejná správa	52
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	55
Európske rozvojové fondy	60
Základné informácie	64
Európsky dvor audítorov a jeho práca	64

Predslov predsedu

Výročná správa je hlavným produktom Dvora audítorov. Jej vydanie si vyžaduje spoločné úsilie a značné množstvo audítorskej a podpornej práce. Tento rok, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, sme dospeli k záveru, že účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz o finančnej situácii EÚ. K spoľahlivosti účtovnej závierky za rok 2022 vyjadrujeme výrok bez výhrad. Príjmy za rok 2022 boli zákonné a správne a neobsahovali významné chyby.

Dlhodobý rozpočtový balík EÚ zahŕňa viacročný finančný rámec (VFR) na roky 2021 – 2027 v kombinácii s nástrojom NextGenerationEU (NGEU), dočasným balíkom dodatočných finančných prostriedkov na obnovu financovaných prostredníctvom emisie dlhopisov. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) tvorí približne 90 % financovania z nástroja NGEU. Druhý rok po sebe vydávame dve samostatné stanoviská k zákonnosti a správnosti výdavkov za rok 2022: jedno k tradičnému rozpočtu EÚ a jedno k RRF.

Za rok 2022 sa náš odhad celkovej chybovosti vo výdavkoch z rozpočtu EÚ zvýšil na 4,2 % (2021: 3,0 %). K výdavkom preto vydávame záporný výrok. V hlavných oblastiach výdavkov, ku ktorým predkladáme špecifické hodnotenie, je chybovosť významná. Výrazne sa zvýšila v oblasti „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ – na 6,4 % (2021: 3,6 %). Chybovosť v oblasti „Prírodné zdroje“ je 2,2 % (2021: 1,8 %).

V roku 2022, druhom roku vykonávania RRF, sa zvýšila miera platieb a nám sa naskytol jasnejší pohľad na to, ako sa RRF implementuje. Pokrok bol síce pomalší, ako sa očakávalo, no 11 členských štátov dostalo 13 grantových platieb v celkovej výške 46,9 mld. EUR. Okrem toho bolo zúčtované predbežné financovanie vo výške 6,8 mld. EUR. V rámci nášho auditu sme preskúmali 244 z 274 míľnikov a všetkých 37 cieľov súvisiacich s 13 grantovými platbami, ktoré boli uhradené v roku 2022.

Pri posúdení vychádzame najmä z podmienky stanovenej pre platby v nariadení o RRF, t. j. že míľniky a ciele musia byť najprv uspokojivo splnené, ale posudzovali sme aj súlad s kľúčovými podmienkami oprávnenosti v nariadení. Dospeli sme k záveru, že v prípade 15 z 281 míľnikov a cieľov, ktoré sme preskúmali, sa vyskytli problémami súvisiace so správnosťou. Buď neboli uspokojivo splnené, alebo súvisiace opatrenia boli neoprávnené. V posúdení ďalej skúmame vplyv kvalitatívnych zistení, napríklad prípady slabo navrhnutých opatrení a súvisiacich míľnikov a cieľov, ako aj nedostatkov v systémoch členských štátov

na podávanie správ a kontrolu. Na základe kvantitatívnych aj kvalitatívnych kritérií preto vydávame k výdavkom z RRF za rok 2022 výrok s výhradou.

Tento výrok s výhradou je výsledkom nášho ročného auditu zhody týkajúceho sa správnosti výdavkov z RRF. Posudzovanie správnosti zostáva výzvou, keďže hodnotenie kvalitatívnych výsledkov si vyžaduje viacero úsudkov, ktoré vedú k rôznym možným interpretáciám. Pri našej audítorskej práci sa navyše opakovane stretávame s mýľnikmi a cieľmi, ktoré sú nejasne vymedzené, a je ťažké posúdiť, či boli dosiahnuté.

Je dôležité poznamenať, že náš audit zhody týkajúci sa správnosti výdavkov z RRF je len jedným z aspektov komplexného objemu práce, ktorú robíme na vyhodnotenie tohto nového nástroja. Po prvé, už sme vypracovali niekoľko audítorských správ, v ktorých sme poukázali na závažné nedostatky a obavy v súvislosti s koncepciou a vykonávaním RRF. Doplnia ich ďalšie audity, z ktorých niektoré už prebiehajú, iné sa plánujú, a budú zamerané na témy ako čerpanie, systémy kontroly, digitálna transformácia či zelená transformácia. Celkovú výkonnosť RRF budeme môcť posúdiť len kombináciou výsledkov celej tejto audítorskej práce.

Teraz, keď sa vynárame z krízy, ktorá sa chvíľami zdala, že vôbec nepoľavuje, stojí za to zmieniť sa o bezprecedentnej reakcii EÚ, pokiaľ ide o nástroje a iniciatívy vo všetkých oblastiach rozpočtu. Členské štáty v súčasnosti čerpajú finančné prostriedky z niekoľkých nástrojov súčasne. Pri ukončovaní programov z obdobia 2014 – 2020 musia tiež začať oneskorenú úlohu, ktorou je vykonávanie VFR na obdobie 2021 – 2027. Väčšina členských štátov teraz implementuje financovanie NGEU, v rámci ktorého sa ešte musí vyplatiť značná suma peňazí.

Tlak na čerpanie zvyšuje tlak na administratívne zdroje a následne aj riziko chýb. Navyše ak sa miera čerpania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia v rokoch 2024 a 2025 výrazne nezrýchli, riziko rušenia viazanosti sa v neskoršom období exponenciálne zvýši.

Z našich zistení za rok 2022 vyplýva, že musíme zostať ostražití a potrebujeme účinné kontroly na všetkých úrovniach, aby sme zistili, ako sa vynakladajú finančné prostriedky EÚ a či sa dosahujú plánované výsledky. Aj naďalej budeme spolupracovať s ostatnými inštitúciami a členskými štátmi EÚ na zlepšovaní riadenia finančných prostriedkov EÚ a dohľadu nad nimi. Ako vždy je naším poslaním posilňovať dôveru občanov tým, že budeme zlepšovať vyvodzovanie zodpovednosť a transparentnosť vo všetkých oblastiach činnosti EÚ, aby mohla účinne reagovať na súčasné a budúce výzvy.

A nakoniec by som chcel oceniť odhodlanie a expertízu zamestnancov Dvora audítorov. Ich angažovanosť a profesionalita sú kľúčové pre vypracovanie našej výročnej správy a napredovanie našej inštitúcie.

Tony Murphy
predseda

Celkové výsledky

Hlavné zistenia

Zhrnutie vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2022

Vyjadrujeme výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky Európskej únie za rok 2022.

Výrok bez výhrad vyjadrujeme aj k zákonnosti a správnosti príjmov za rok 2022.

Za rok 2022 vydávame dve samostatné stanoviská k zákonnosti a správnosti výdavkov:

- náš výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov z rozpočtu EÚ je záporný,
- náš výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je s výhradou.

Viac informácií o základe pre naše stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov za rok 2022 uvádzame v časti „Naše vyhlásenie o vierohodnosti“.

- o Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz o finančnej situácii EÚ.
- o Príjmy za rok 2022 boli zákonné a správne a neobsahovali významné chyby.
- o Celkovo bola odhadovaná chybovosť vo výdavkoch z rozpočtu EÚ významná na úrovni **4,2 %** (2021: 3,0 %).
- o V našom posúdení rizika identifikujeme ako **vysokorizikové** tie výdavky EÚ, pri ktorých prijímatelia musia často dodržiavať zložité pravidlá, keď predkladajú žiadosti o preplatenie nákladov, ktoré im vznikli. Podiel výdavkov s vysokým rizikom sa v našom kontrolovanom súbore ešte viac zvýšil a bol významný, pretože dosahoval úroveň 66,0 % (2021: 63,2 %). Tento rok odhadujeme chybovosť v tejto časti kontrolovaného súboru na **6,0 %** (2021: 4,7 %). Táto chybovosť je významná, chyby sú rozšírené a k **výdavkom z rozpočtu EÚ vyjadrujeme záporný výrok**.
- o Pokiaľ ide o **výdavky z RRF**, Komisia vyplatila v roku 2022 členským štátom 13 grantových platieb, na ktoré sa viazalo celkovo 274 míľnikov a 37 cieľov. Ku kvantitatívnym zisteniam sme dospeli v prípade 11 platieb. Šesť z týchto platieb bolo ovplyvnených významnými chybami a k výdavkom z RRF vydávame výrok s výhradou.
- o **Chybovosť** (riziko pri platbe) **odhadovaná Komisiou** a zverejnená vo výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR) za rok 2022 na úrovni 1,9 % je výrazne pod naším rozpätím. Obmedzenia *ex post* kontrol vykonaných Komisiou a členskými štátmi v okruhoch 1, 2 a 6 VFR ovplyvňujú riziko pri platbe zverejnené vo výročnej správe o riadení a výkonnosti, a teda aj posúdenie rizika zo strany Komisie.

- V roku 2022 sme Európskemu úradu pre boj proti podvodom (**OLAF**) nahlásili 14 prípadov (2021: 15 prípadov) podozrenia z podvodu, ktoré sme zistili v priebehu nášho auditu výdavkov za rok 2021, a na základe týchto oznámení úrad OLAF už začal vyšetrovať dva z nich. Šesť z týchto prípadov sme zároveň oznámili Európskej prokuratúre (**EPPO**), ktorá na základe toho iniciovala tri vyšetrovania. Počas auditu výdavkov za rok 2022 sme zistili 14 prípadov podozrenia z podvodu.
- **Neuhradené záväzky** z rozpočtu EÚ a grantové financovanie z NGEU, ktoré predstavujú budúce dlhy, ak sa ich viazanosť nezruší, dosiahli na konci roka 2022 rekordnú úroveň 453 mld. EUR. Dôvodom boli najmä nové záväzky pre NGEU spolu s novými záväzkami k finančným prostriedkom na obdobie 2021 – 2027, na ktoré sa vzťahuje zdieľané riadenie.
- **Dlh EÚ** sa v roku 2022 výrazne zvýšil a na konci roka dosiahol na 344,3 mld. EUR (2021: 236,7 mld. EUR), najmä v dôsledku nových úverov pre NGEU, európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti (SURE) a makrofinančnú pomoc (MFA). Z týchto úverov predstavoval úrokové riziko pre rozpočet EÚ len nástroj NGEU. V roku 2022 dosiahol čistý úrok z úverov pre NGEU výšku 0,5 mld. EUR.
- **Expozícia rozpočtu EÚ** pozostávajúca zo záväzkov súvisiacich s úvermi vyplatenými prostredníctvom viacerých nástrojov financovania a podmienenými záväzkami sa zvýšila z 205 mld. EUR v roku 2021 na 248 mld. EUR v roku 2022. Dôvodom boli najmä dodatočné úvery z nástrojov NGEU a SURE poskytnuté členským štátom a úvery makrofinančnej pomoci poskytnuté Ukrajine. Okrem toho na konci roka 2022 už boli pridelené, ale zatiaľ nevyplatené ďalšie úvery vo výške 126 mld. EUR. Expozícia rozpočtu EÚ sa bude preto ďalej zvyšovať.
- **Expozícia rozpočtu EÚ voči Ukrajine** sa v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 viac ako zdvojnásobila (zo 7 mld. EUR na 16 mld. EUR). Schválenie dodatočných 18 mld. EUR na MFA+ na konci roka 2022 túto expozíciu pre budúce rozpočty výrazne zvýši.

Úplné znenie našej výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2022 a výročnej správy o činnostiach financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu sa nachádza na našom **webovom sídle** (eca.europa.eu).

Čo sme kontrolovali

Rozpočet EÚ za rok 2022 v číslach

Európsky parlament a Rada schvaľujú ročný rozpočet EÚ v rámci dlhodobého rozpočtu dohodnutého na obdobie niekoľkých rokov (označovaného ako *viacročný finančný rámec* alebo VFR). V roku 2022 dosiahli celkové výdavky z rozpočtu EÚ 196,0 mld. EUR, čo zodpovedá 2,5 % celkových verejných výdavkov členských štátov EÚ a 1,3 % ich hrubého národného dôchodku.

V máji 2020 Rada Európskej únie prijala dočasný nástroj NGEU, ktorý bol zriadený v reakcii na sociálno-ekonomické dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 a je financovaný prostredníctvom emisie dlhopisov. Približne 90 % financovania z nástroja NGEU predstavuje RRF. Výdavky na nenávratnú podporu (granty) v rámci RRF dosiahli v roku 2022 výšku 47,2 mld. EUR.

Po zohľadnení výdavkov RRF dosiahli platby EÚ v roku 2022 celkovú výšku 243,3 mld. EUR.

Odkiaľ pochádzajú peniaze?

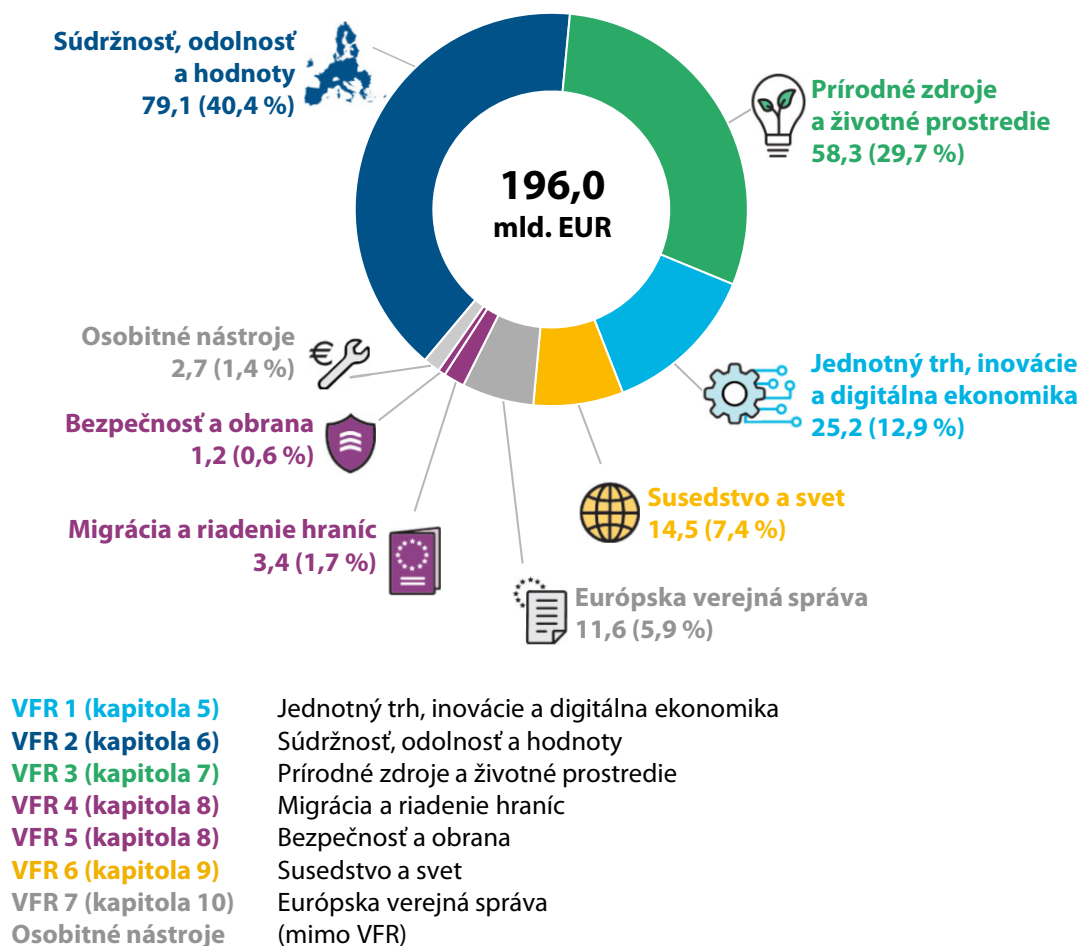
Celkové príjmy v roku 2022 predstavovali 245,3 mld. EUR. Najväčší podiel rozpočtu EÚ je financovaný zo súm, ktoré členské štáty prispievajú úmerne k ich hrubému národnému dôchodku (103,9 mld. EUR). Medzi ďalšie zdroje patria clá (25,9 mld. EUR), príspevok na základe dane z pridanej hodnoty vybraný v členských štátoch (19,7 mld. EUR), príspevok založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (6,3 mld. EUR) a ďalšie príjmy (6,4 mld. EUR). Dodatočné príjmy v roku 2022 predstavovali 83,1 mld. EUR vrátane vonkajších pripísaných príjmov vo výške 62,2 mld. EUR na rozpočtové záruky, operácie prijímania a poskytovania úverov (NGEU), a príspevkov a náhrad vyplývajúcich z dohôd a programov EÚ vo výške 20,9 mld. EUR.

Na čo sa peniaze vynakladajú?

Rozpočet EÚ sa vynakladá na rôzne oblasti, ktoré sú zobrazené na [ilustrácii 1](#).

Ilustrácia 1 – Výdavky z rozpočtu EÚ v roku 2022 podľa okruhov VFR

(mld. EUR)

Zdroj: EDA.

Približne tri štvrtiny rozpočtu sa vynakladajú v rámci tzv. zdieľaného riadenia. V rámci tohto spôsobu plnenia rozpočtu členské štáty rozdeľujú finančné prostriedky, vyberajú projekty a riadia výdavky EÚ, zatiaľ čo Komisia nesie konečnú zodpovednosť. Ide napríklad o okruhy VFR „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“.

Prostredníctvom výdavkov z RRF sa financujú investície a reformy oblastiach politiky s významom pre celú EÚ, ktoré sú štruktúrované do šiestich pilierov (pozri [ilustráciu 2](#)).

Ilustrácia 2 – Šesť pilierov RRF

Zdroj: EDA.

Členské štáty stanovujú tieto reformy a investície vopred vo svojich národných plánoch obnovy a odolnosti a Komisia im uhrádza platby za dosiahnutie príslušných míľnikov a cieľov.

Čo sme kontrolovali?

Každý rok kontrolujeme príjmy a výdavky EÚ a skúmame, či je ročná účtovná závierka spoľahlivá a či sú príslušné príjmové a výdavkové transakcie v súlade s pravidlami EÚ a členských štátov. Výdavky skúmame v čase, keď koneční prijímatelia finančných prostriedkov EÚ vykonali príslušné činnosti alebo im vznikli náklady, alebo v prípade výdavkov z RRF v čase, keď členské štáty požiadajú o platbu za dosiahnutie svojich vopred stanovených míľnikov alebo cieľov, a v čase, keď ich Komisia schválila. V praxi to znamená, že v našom kontrolovanom súbore transakcií sú priebežné aj záverečné platby. Zálohy vyplatené v roku 2022 sme neskúmali, pokiaľ neboli v priebehu roka aj zúčtované.

V roku 2022 nami kontrolovaný súbor na testovanie príjmov predstavoval 245,3 mld. EUR. Celková hodnota kontrolovaného súboru predstavovala 220,5 mld. EUR. Na podporu našich príslušných stanovísk sme kontrolovali samostatné súbory za výdavky z rozpočtu EÚ (166,8 mld. EUR) a výdavky z RRF (53,7 mld. EUR).

Čo sme zistili

Naše vyhlásenie o vierohodnosti rozpočtu EÚ

V súlade s článkom 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) poskytujeme Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti konsolidovanej účtovnej závierky EÚ a zákonnosti a správnosti transakcií. Je to ústredný prvok našej výročnej správy.

RRF je dočasný nástroj, ktorý sa vykonáva a financuje spôsobom, ktorý sa zásadne líši od výdavkov z rozpočtu EÚ. Zatiaľ čo prijímateľom výdavkov z rozpočtu EÚ sa uhrádza platba za vykonanie určitých činností alebo sa im preplatia vzniknuté náklady, v rámci RRF sa členským štátom platby uhrádzajú po uspokojivom splnení vopred stanovených míľnikov alebo cieľov. V prípade RRF sme preto skúmali, či boli vopred stanovené míľniky a ciele uspokojivo splnené a či boli dodržané horizontálne podmienky oprávnenosti. Preto vydávame dve samostatné stanoviská k zákonnosti a správnosti výdavkov: jedno k výdavkom z rozpočtu EÚ a jedno k výdavkom v rámci RRF.

Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz

Účtovná závierka EÚ za rok 2022 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančné výsledky EÚ a jej aktíva a pasíva na konci roka v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor.

K spoľahlivosti účtovnej závierky môžeme preto tak ako každý rok od roku 2007 vyjadriť výrok bez výhrad.

Súvaha EÚ zahŕňa záväzkov týkajúci sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ktorý bol na konci roku 2022 vo výške 80,6 mld. EUR (2021: 122,5 mld. EUR). Dôchodkový záväzok sa v roku 2022 znížil najmä preto, že sa zvýšila nominálna diskontná sadzba, ktorá je ovplyvnená zvýšením globálnych úrokových sadzieb.

Spojené kráľovstvo nie je od 1. februára 2020 členským štátom EÚ. K dátumu zostavenia súvahy vykazovali účty EÚ čisté splatné pohľadávky voči Spojenému kráľovstvu vo výške 23,9 mld. EUR (2021: 41,8 mld. EUR) na základe vzájomných záväzkov vymedzených v dohode o vystúpení.

Vplyv invázie Ruska na úvery a granty vo vzťahu k Ukrajine v účtovnej závierke EÚ bol posúdený a náležite zaúčtovaný a zverejnený v súlade s požiadavkami účtovných pravidiel.

K príjmom vydávame výrok bez výhrad

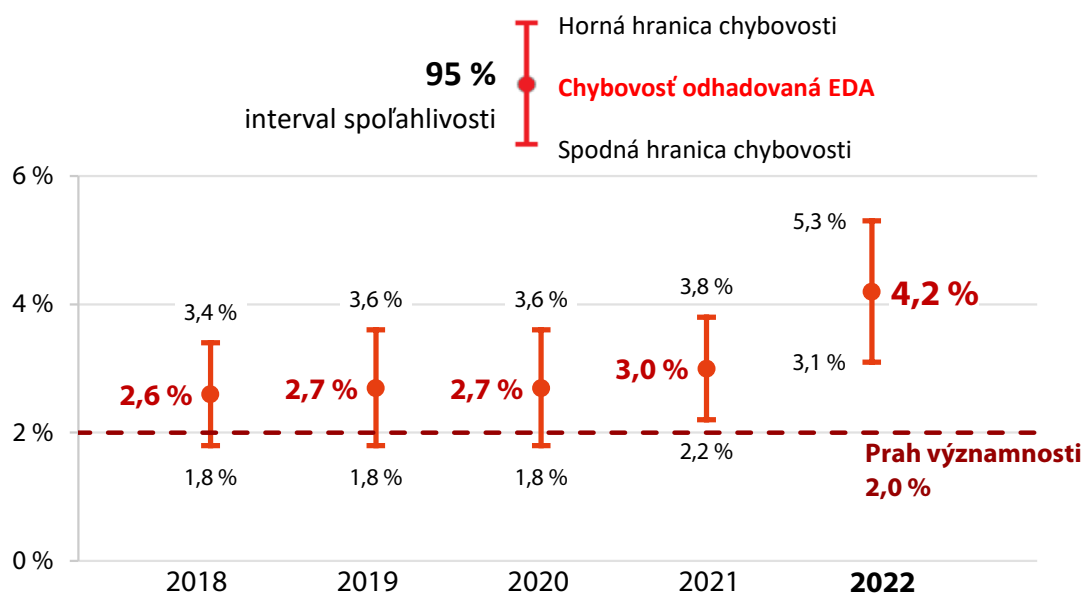
Dospeli sme k záveru, že v príjmoch sa nevyskytujú významné chyby. Systémy na riadenie príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné.

K výdavkom z rozpočtu EÚ vydávame záporný výrok

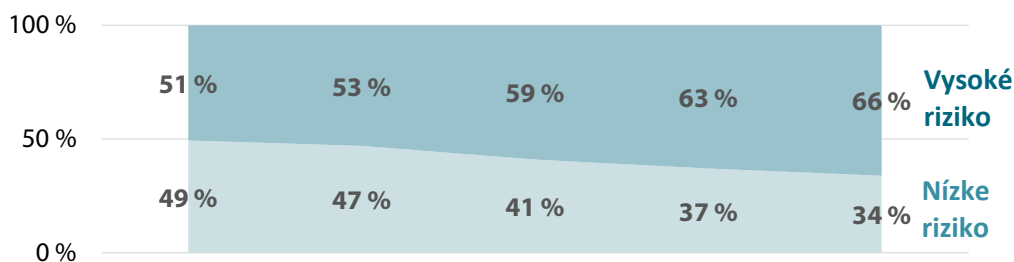
Chybu definujeme ako sumu finančných prostriedkov, ktoré sa z rozpočtu EÚ nemali vyplatiť. Chyby vznikajú, keď sa finančné prostriedky nevyužívajú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ a teda nezodpovedajú zámeru Rady a Európskeho parlamentu pri prijímaní týchto právnych predpisov, alebo keď sa nepoužívajú v súlade s konkrétnymi vnútroštátnymi pravidlami členských štátov.

Chybovosť vo výdavkoch z rozpočtu EÚ odhadujeme v rozmedzí od 3,1 % do 5,3 %. Stredná hodnota tohto rozmedzia, tzv. najpravdepodobnejšia chybovosť, sa v porovnaní s minulým rokom zvýšila z 3,0 % na 4,2 % – pozri [ilustráciu 3](#).

Ilustrácia 3 – Odhadovaná chybovosť a kontrolovaný súbor (2018 – 2022)

Kontrolovaný súbor rozdelený podľa rizika

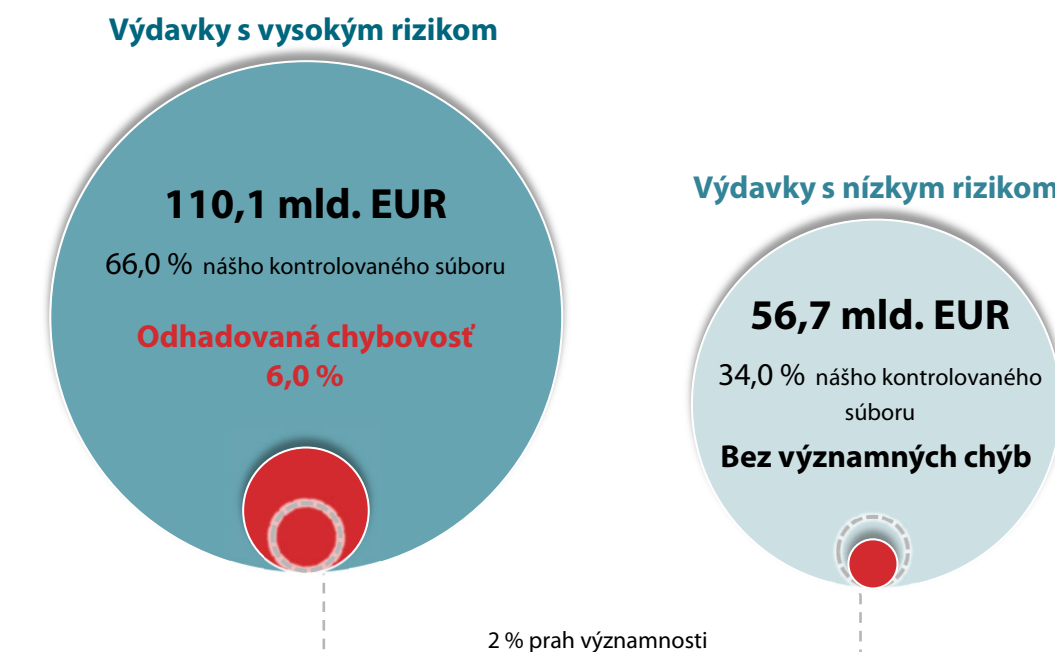

Zdroj: EDA.

Viac než polovica nášho kontrolovaného súboru je opäť ovplyvnená významnými chybami

V roku 2022 predstavovali výdavky s vysokým rizikom 66,0 % nášho kontrolovaného súboru. V porovnaní s minulým rokom teda ide o 63,2 % zvýšenie. Znovu sme zistili, že vo výdavkoch s nízkym rizikom sa nenachádzajú významné chyby, no výdavky s vysokým rizikom sú stále ovplyvnené významnými chybami. Spôsob, akým sa finančné prostriedky vyplácajú, má teda vplyv na riziko chýb. Chybovosť vo výdavkoch s vysokým rizikom odhadujeme na 6,0 % (2021: 4,7 % (pozri [ilustráciu 4](#)).

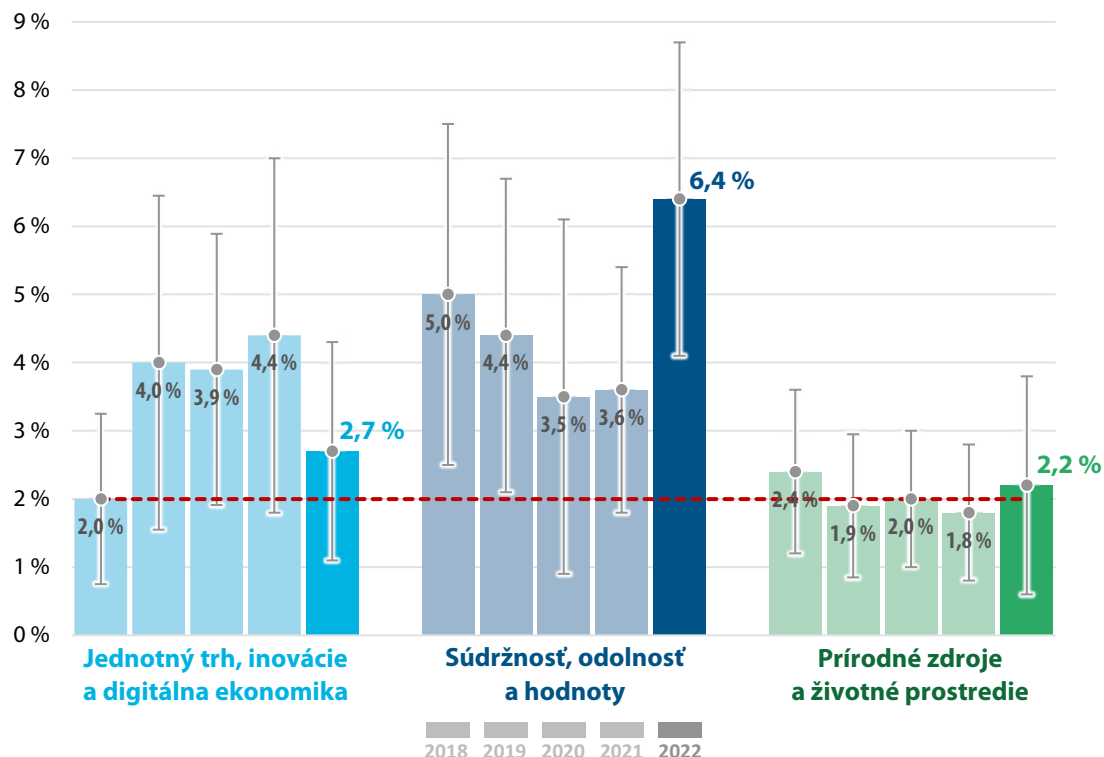
Ilustrácia 4 – Rozdelenie kontrolovaného súboru za rok 2022 na výdavky s nízkym a s vysokým rizikom

Zdroj: EDA.

Chybovosť zvyšuje najmä okruh „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, po ktorom nasledujú okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“, „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ a „Susedstvo a svet“ (pozri [ilustráciu 5](#)).

Ilustrácia 5 – Odhadovaná chybovosť výdavkov v okruhoch 1,2 a 3 VFR (2018 – 2022)

Zdroj: EDA.

K odhadovanej chybovosti výdavkov s vysokým rizikom stále najviac prispievajú chyby týkajúce sa oprávnenosti. Zvýšenie odhadu chybovosti v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ nemá geografický základ. Zvýšili sa však určité konkrétne chyby ako neoprávnené náklady a nedodržanie pravidiel verejného obstarávania.

Porovnanie našich odhadov chybovosti s odhadmi Komisie

Výročná správa o riadení a výkonnosti, za ktorú je zodpovedné kolégium komisárov, je zhrnutím hlavných informácií z výročných správ o činnosti (VSČ) týkajúcich sa vnútornej kontroly a finančného riadenia. Zahŕňa riziko pri platbe, čo je odhad Komisie týkajúci sa sumy, ktorá sa vyplatí v rozpore s platnými pravidlami. Riziko pri platbe odhadnuté Komisiou za rok 2022 je 1,9 %, čo je pod nami odhadovanou chybovosťou na úrovni 4,2 % (2021: 3,0 %) a pod naším rozpätím, ktoré je od 3,1 % do 5,3 %.

Podobne ako v našom odhade chybovosti, ani v odhade Komisie nie sú zahrnuté výdavky z RRF, v prípade ktorých výsledky kontrol zverejňuje osobitne na základe kvalitatívneho posúdenia. Okrem toho VSČ každého generálneho riaditeľstva (GR) Komisie obsahuje vyhlásenie, v ktorom generálny riaditeľ poskytuje uistenie, že finančné informácie v tejto správe sú predložené náležite a že transakcie, za ktoré zodpovedá, sú zákonné a správne. Na tento účel všetky generálne riaditeľstvá poskytli odhady rizika pri platbe vo svojich výdavkoch s výnimkou RRF, v prípade ktorého Komisia posudzuje výsledky kontrol na základe kombinácie výsledkov auditov a kontrol členských štátov a jej vlastných výsledkov.

Za každý okruh VFR, za ktorý poskytujeme špecifické posúdenie, sme porovnali riziko pri platbe odhadnuté Komisiou za rok 2022 s chybovosťou, ktorú odhadujeme my. Z porovnania vyplýva, že odhady Komisie sú nižšie ako naše odhady v prípade troch oblastí politiky. Zistili sme, že pokiaľ ide o okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe vo výške 1,5 % bol v spodnej polovici nášho rozpätia, pod nami odhadovanou chybovosťou, v prípade okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ bol odhad Komisie na úrovni 2,6 %, čo je výrazne pod naším rozsahom, a v prípade odhadovanej chybovosti v okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“ bol odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe (1,7 %) v spodnej polovici nášho rozpätia, teda pod našou odhadovanou chybovosťou.

Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti Komisia prezentuje celkové posúdenie rizika ročných výdavkov za rok 2022 s cieľom určiť a zamerať opatrenia na vysokorizikové oblasti. Komisia odhaduje, že riziko je nízke pri 63 % výdavkov, stredné pri 12 % a vysoké pri 25 % výdavkov. Pri našom audite však vyšli najavo obmedzenia v *ex post* práci Komisie, ktoré súhrnne ovplyvňujú spoľahlivosť posúdenia rizika zo strany Komisie.

K výdavkom v rámci RRF za rok 2022 sme vydali výrok s výhradou

Z celkových audítorských dôkazov získaných pri našej práci vyplýva, že 11 z 13 platieb v rámci RRF (a súvisiacich zúčtovaní predbežného financovania) bolo ovplyvnených kvantitatívnymi zisteniami. Šesť z týchto platieb bolo ovplyvnených významnými chybami. Zistili sme aj prípady slabo navrhnutých míľnikov a cieľov a problémy so spoľahlivosťou informácií, ktoré členské štáty zahrnuli do svojho vyhlásenia riadiaceho subjektu.

*Chcete sa dozvedieť viac? Podrobné informácie o hlavných zisteniach sa nachádzajú v kapitolách 1 a 11 našej **výročnej správy za rok 2022**. Úplné znenie našej výročnej správy sa nachádza na našom **webovom sídle** (eca.europa.eu).*

Bližší pohľad na naše výsledky

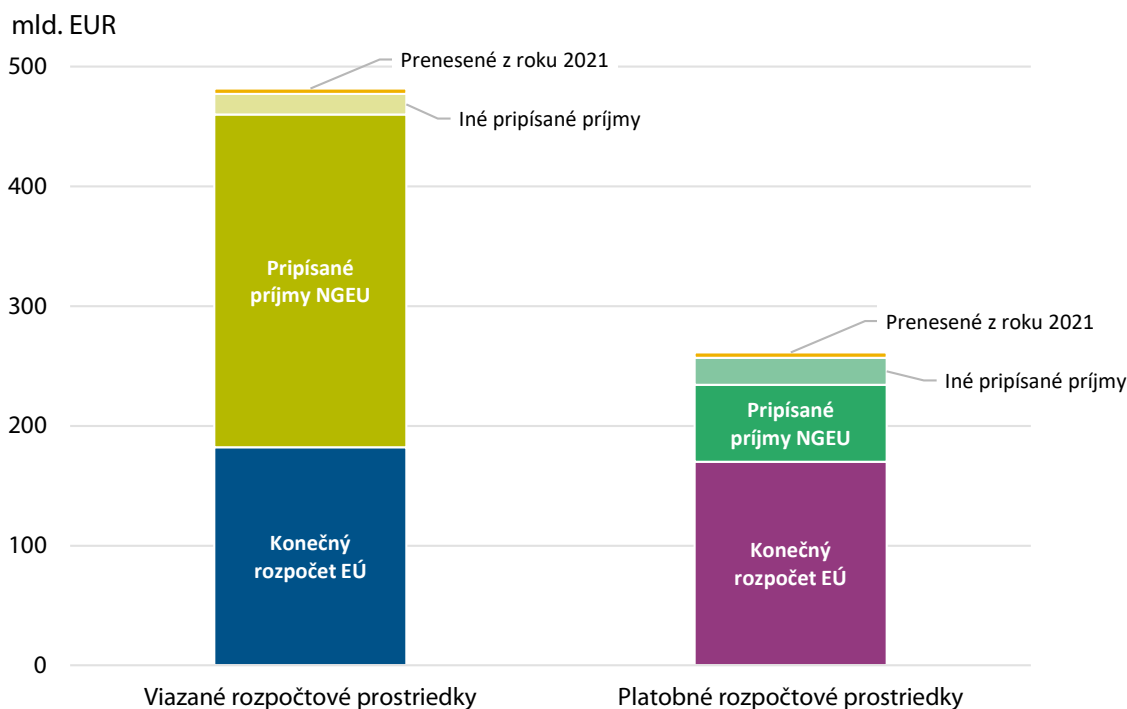

Rozpočtové a finančné riadenie

Plnenie rozpočtu EÚ bolo vysoké v prípade záväzkov aj platieb

Rok 2022 bol druhým rokom VFR na obdobie 2021 – 2027. Na *ilustrácii 6* sú znázornené celkové dostupné výdavky z rozpočtu EÚ vrátane grantov NGEU.

Ilustrácia 6 – Celkové dostupné výdavky z rozpočtu EÚ na rok 2022 vrátane grantov NGEU

Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022.

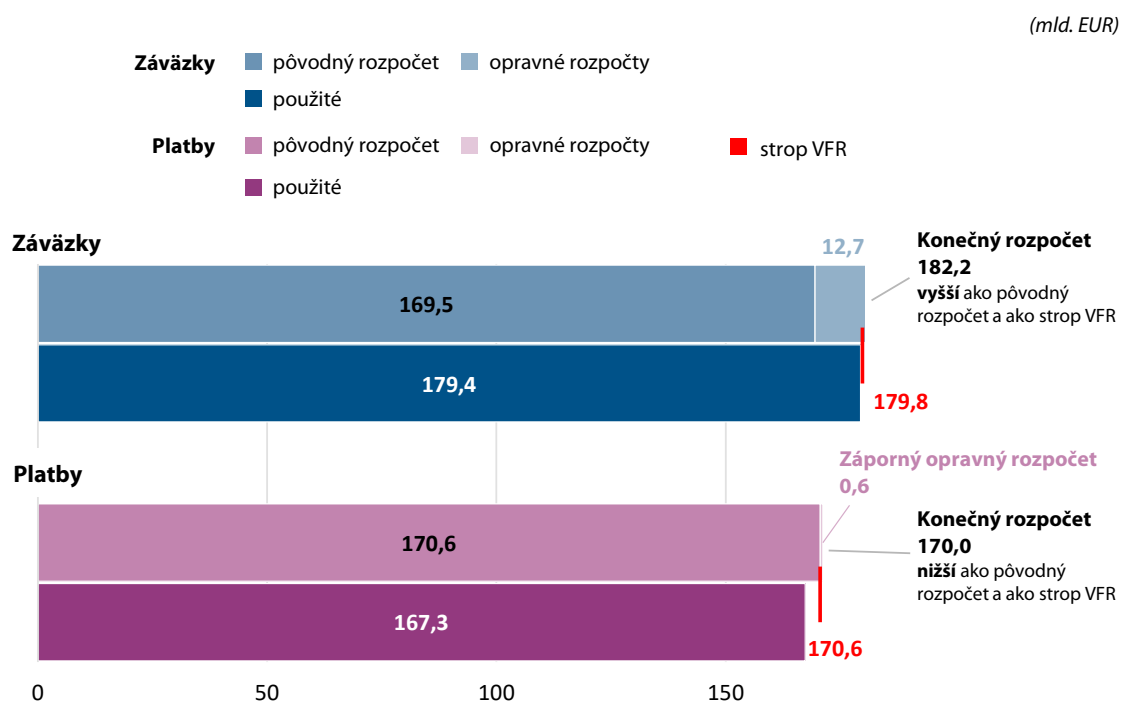
V roku 2022 bola väčšina viazaných rozpočtových prostriedkov použitá

Rozpočtový orgán schválil pôvodný rozpočet vo výške 169,5 mld. EUR na rozpočtové prostriedky na záväzky. V priebehu roka 2022 došlo k piatim opravám, na základe ktorých sa rozpočet zvýšil na 182,2 mld. EUR, čo je nad stropom VFR vo výške 179,8 mld. EUR. Bolo to možné vďaka využitiu *osobitných nástrojov*, ako je nástroj flexibility, pobrexitová adaptačná rezerva, Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii a rezerva na solidaritu a núdzovú pomoc. V konečnom rozpočte bolo v roku 2022 viazaných celkovo 179,4 mld. EUR a využilo sa teda viac ako 98% dostupnej sumy.

Konečné platobné rozpočtové prostriedky boli využité takmer v plnej výške

Pôvodný rozpočet na platobné rozpočtové prostriedky bol stanovený na 170,6 mld. EUR, a napokon bol znížený na 170,0 mld. EUR. Vznikli dodatočné platobné potreby v dôsledku útočnej vojny Ruska voči Ukrajine, ako aj v dôsledku vysokej inflácie a rastúcich cien energií. Z platobných rozpočtových prostriedkov vo výške 170,0 mld. EUR dostupných v rozpočte EÚ sa využilo 167,3 mld. EUR. Pozri [ilustráciu 7](#).

Ilustrácia 7 – Plnenie rozpočtu v roku 2022

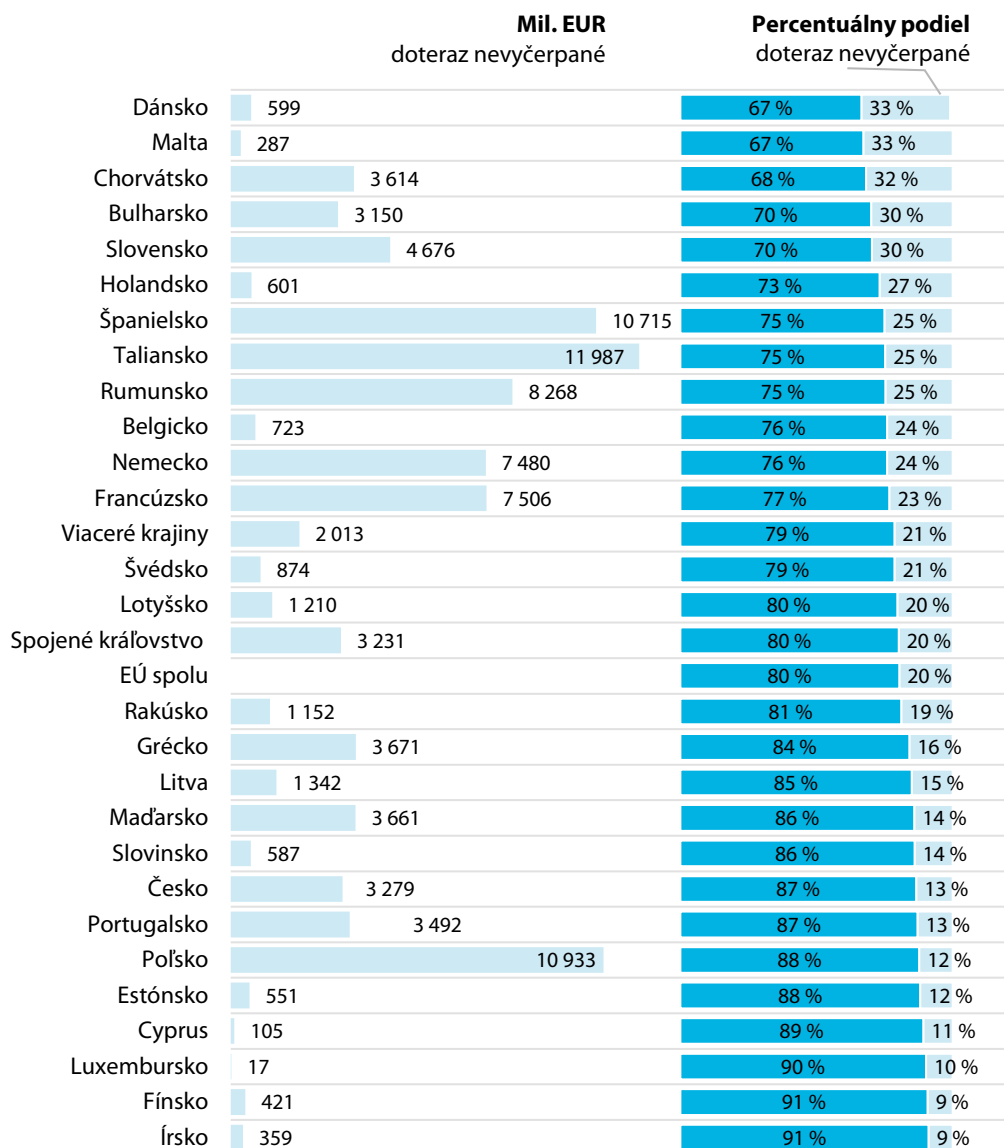
Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022.

Po zohľadnení dodatočných platieb vo výške 71,8 mld. EUR z pripísaných príjmov a prenesených rozpočtových prostriedkov z roku 2021 vo výške 4,2 mld. EUR dosiahli platby v roku 2022 celkovú výšku 243,3 mld. EUR. Čerpanie rozpočtu na platby teda predstavovalo 93 % všetkých platobných rozpočtových prostriedkov vo výške 261,3 mld. EUR.

Čerpanie fondov EŠIF na obdobie 2014 – 2020 pokračovalo aj v roku 2022, hoci pomalšie ako v rokoch 2021 a 2020

Platby z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) s výnimkou zdrojov NGEU dosiahli 64,9 mld. EUR, čo je nižšia suma ako v roku 2021 (75,1 mld. EUR) a v roku 2020 (72,0 mld. EUR). Na konci roka 2022 dosiahli všetky platby za operačné programy EŠIF na obdobie 2014 – 2020 výšku 396,1 mld. EUR z celkovej pridelenej sumy 492,6 mld. EUR (80,4 %). V čerpaní fondov EŠIF existujú medzi členskými štátmi značné rozdiely (pozri [ilustráciu 8](#)).

Ilustrácia 8 – Úroveň čerpania fondov EŠIF v období 2014 – 2020 (okrem zdrojov NGEU)

Poznámka: „doteraz nevyčerpané“ sumy sú platby, o ktoré môžu členské štáty Komisiu ešte stále požiadať. Nemusia nevyhnutne predstavovať celý pokrok vo vykonávaní projektov v členských štátoch. Rozdiely sú spôsobené zaokrúhlením.

Zdroj: EDA, na základe informácií Komisie.

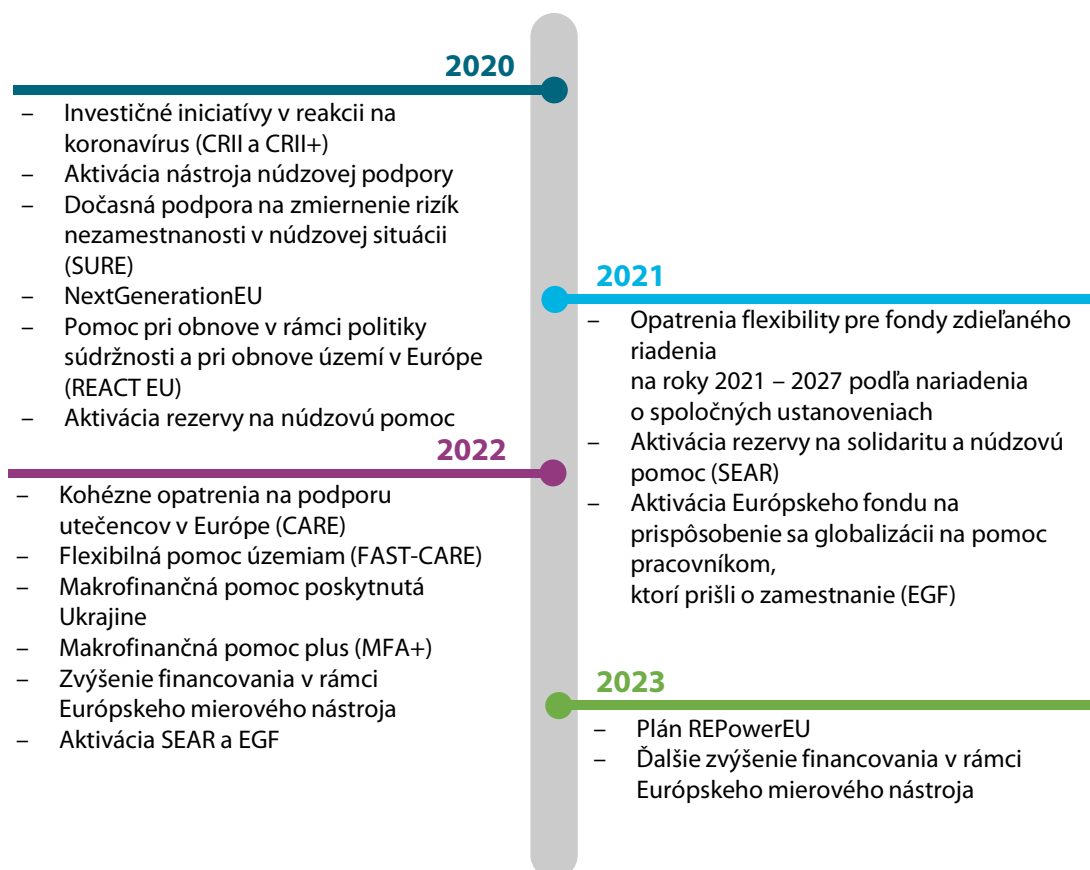
Komisia prijala záväzky k väčšiemu objemu prostriedkov z fondov na obdobie 2021 – 2027 podliehajúcich zdieľanému riadeniu podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach, ale oneskorené schvaľovanie programov členských štátov viedlo k nízkemu objemu platieb

Na začiatku nového VFR došlo k prechodu z EŠIF na obdobie 2014 – 2020 na fondy zdieľaného riadenia na obdobie 2021 – 2027. Pokiaľ ide o tieto fondy zdieľaného riadenia, členské štáty v roku 2022 prijali záväzky vo výške 65,4 mld. EUR, t. j. k 90% dostupných viazaných rozpočtových prostriedkov (v roku 2021 viazali len 2 % z dostupných 50,1 mld. EUR).

Ako reakcia na núdzové situácie sa použili rôzne finančné nástroje EÚ

Ako núdzová reakcia na neočakávané udalosti sa v roku 2022 použili rôzne finančné nástroje EÚ. Boli zavedené nové opatrenia flexibility s cieľom pomôcť orgánom členských štátov v reakcii na pandémie COVID-19, útočnú vojnu Ruska voči Ukrajine a energetickú krízu. Pozri [ilustráciu 9](#).

Ilustrácia 9 – Hlavné krízové opatrenia EÚ v rokoch 2020 – 2023

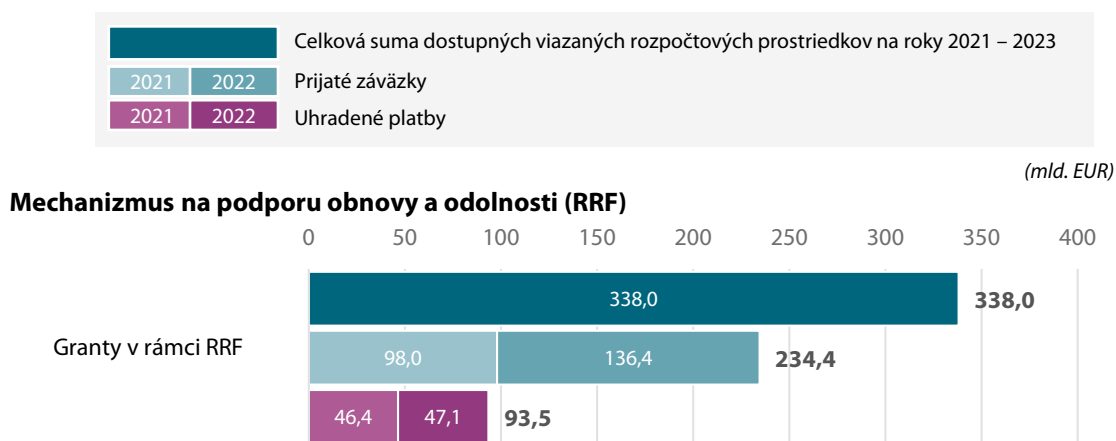

Zdroj: EDA, na základe právnych predpisov EÚ.

Vykonávanie nástroja NGEU sa v roku 2022 zrýchlilo, ale pokrok bol pomalší, ako sa očakávalo

Prijímanie záväzkov NGEU sa v roku 2022 zrýchlilo a záväzky sa do konca roka zvýšili na 306,0 mld. EUR (2021: 143,5 mld. EUR). Členské štáty budú musieť viazať zvyšných 115,1 mld. EUR v roku 2023, pretože neskôr to už nebude možné. V roku 2022 dostali členské štáty grantové platby z RRF vo výške 47,1 mld. EUR (2021: 46,4 mld. EUR). Hoci je to o niečo viac ako v roku 2021, bolo to menej ako 63,0 mld. EUR, ktoré očakávala Komisia. Platby v roku 2022 sa však takmer výhradne týkali plnenia míľnikov a cieľov, zatiaľ čo v roku 2021 sa týkali najmä predbežného financovania. Pozri [ilustráciu 10](#).

Ilustrácia 10 – Vykonávanie NGEU vo vzťahu k RRF

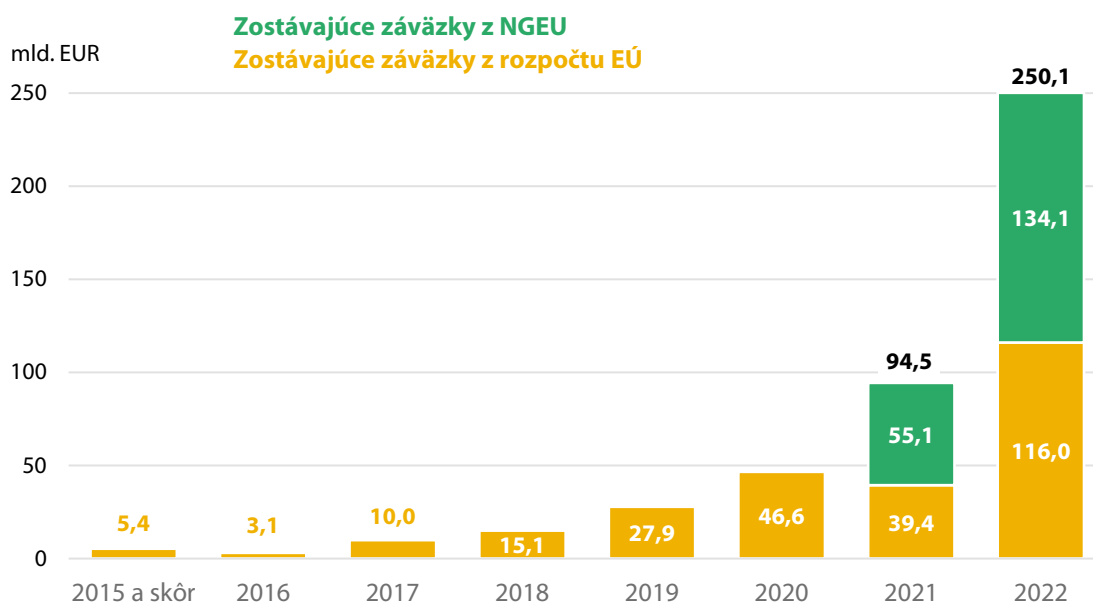

Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022 a správ o plnení rozpočtu z účtovného systému Komisie.

Neuhradené záväzky z rozpočtu EÚ a financovania grantov NGEU dosiahli rekordnú výšku 453 mld. EUR

Neuhradené záväzky z rozpočtu EÚ a grantové financovanie z NGEU, ktoré predstavujú budúce dlhy, ak sa ich viazanosť nezruší, dosiahli na konci roka 2022 rekordnú úroveň 453 mld. EUR. Ide predovšetkým o dôsledok zvýšeného viazania finančných prostriedkov počas druhého roka vykonávania NGEU, ako aj začatia implementácie prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia v období 2021 – 2027. Podľa Komisie by sa neuhradené záväzky po ďalšom zvýšení na približne 460 mld. EUR v roku 2023 mali v rokoch 2024 až 2026 znížiť, a to najmä preto, že po roku 2023 už nebudú existovať žiadne nové záväzky NGEU. Pozri [ilustráciu 11](#).

Ilustrácia 11 – Neuhradené záväzky podľa roka a typu financovania (z rozpočtu EÚ a NGEU)

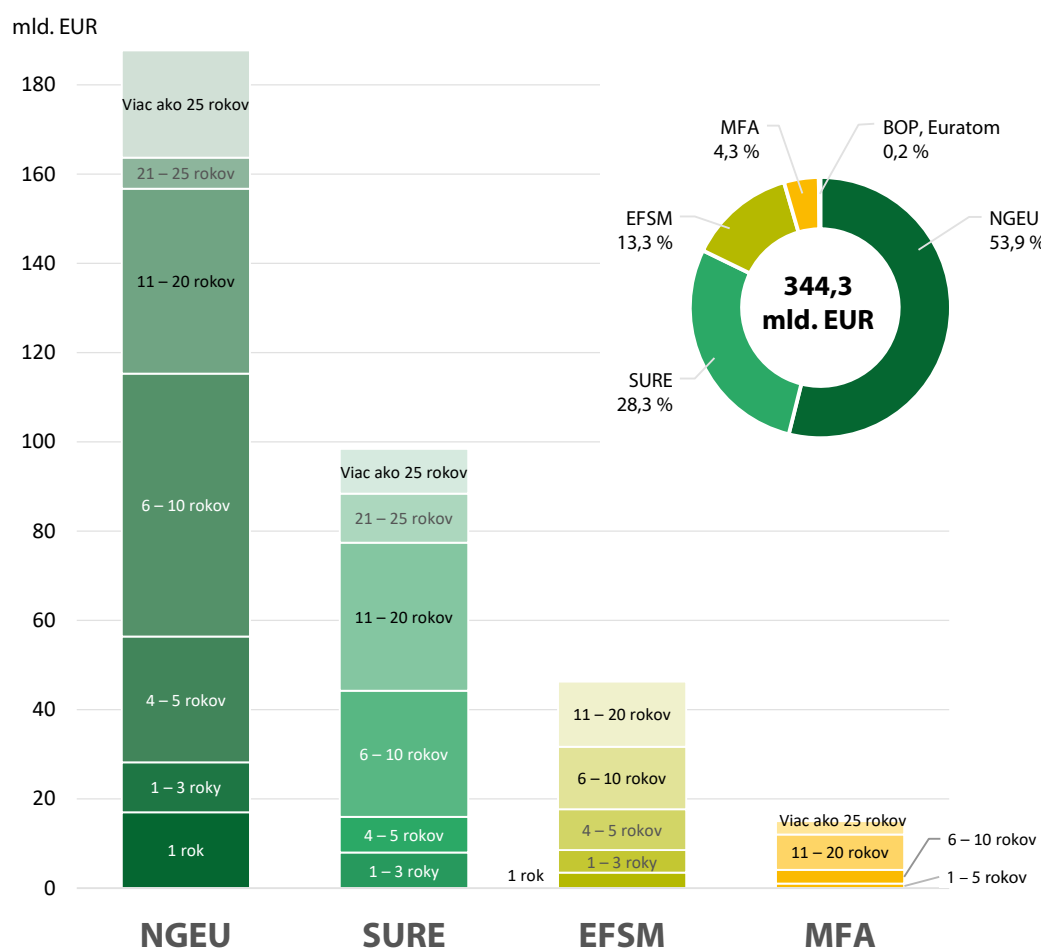
Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022 a správ o plnení rozpočtu z účtovného systému Komisie.

Riziká a výzvy

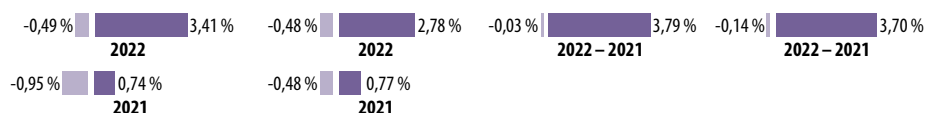
Náklady na prijaté úvery na dlh EÚ sa výrazne zvýšili

Dlh EÚ – konkrétne úvery na trhoch pre NGEU, SURE, makrofinančnú pomoc, EFSM, BOP a Euratom – sa v roku 2022 zvýšil na 344,3 mld. EUR na konci roka (2021: 236,7 mld. EUR), a to najmä v dôsledku nových úverov pre NGEU, nástroj SURE a makrofinančnú pomoc. Na [ilustrácii 12](#) je znázornená splatnosť a efektívna úroková sadzba úverov.

Ilustrácia 12 – Splatnosť a efektívne úrokové sadzby úverov rozpočtu EÚ

Efektívna úroková miera (vyjadrená ako rozmedzie)

NGEU: NextGenerationEU

SURE: Európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii

EFSM: Európsky finančný stabilizačný mechanizmus

MFA: Makrofinančná pomoc

BOP: Nástroj na podporu platobnej bilancie

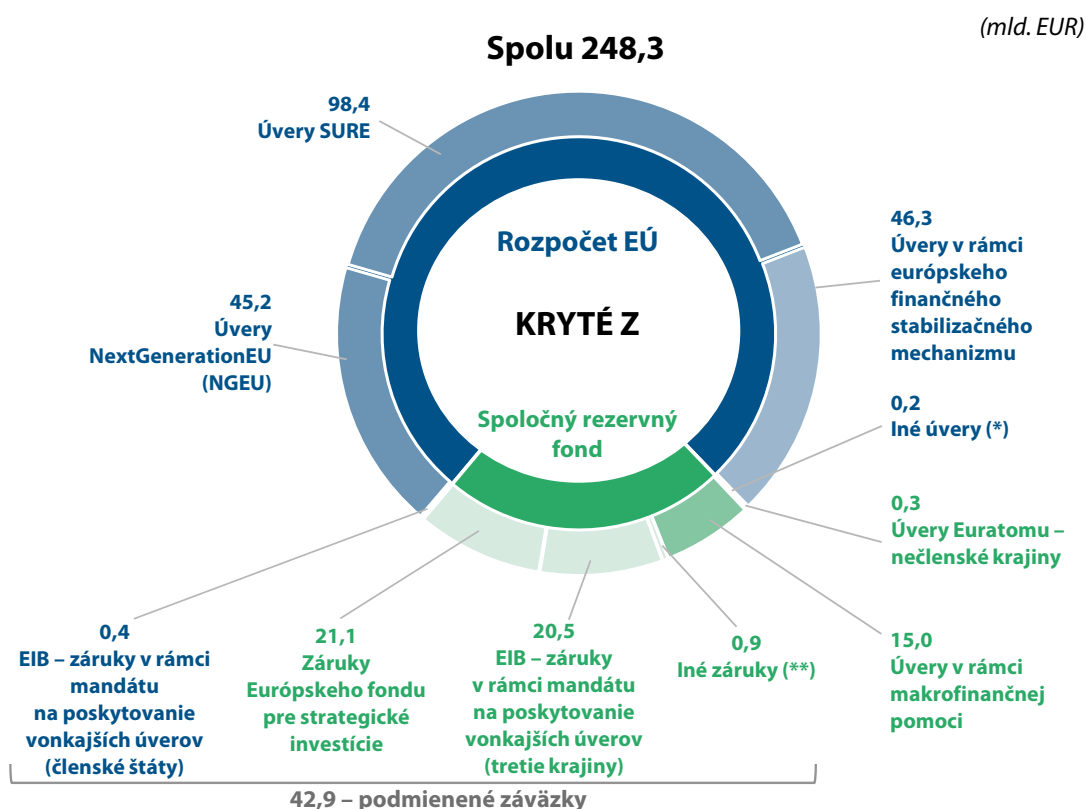
Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022.

Z týchto úverov predstavoval úrokové riziko pre rozpočet EÚ len nástroj NGEU. V roku 2022 sa v dôsledku rastúcich úrokových sadzieb na trhu zvýšili náklady na nové financovanie NGEU z 0,14 % v druhom polroku 2021 na 2,60 % v druhom polroku 2022. V roku 2022 dosiahol čistý úrok z úverov pre NGEU výšku 0,5 mld. EUR.

Celková expozícia rozpočtu EÚ bola vyššia ako v roku 2021

Celková expozícia rozpočtu EÚ dosiahla do konca roka 2022 výšku 248,3 mld. EUR, čo predstavuje nárast z 204,9 mld. EUR v roku 2021. Toto zvýšenie vyplývalo najmä z prijatých úverov určených na dodatočné úvery pre RRF vo výške 27,2 mld. EUR a SURE vo výške 8,7 mld. EUR (2021: 18,0 mld. EUR a 89,7 mld. EUR) poskytnuté členským štátom a úvery makrofinančnej pomoci pre Ukrajinu vo výške 7,2 mld. EUR. Na *ilustrácii 13* je uvedený prehľad expozície podľa typu jej zdroja a krytia rizika.

Ilustrácia 13 – Celková expozícia rozpočtu EÚ na konci roka 2022 podľa typu zdroja a krytia rizika

(*) Úvery na podporu platobnej bilancie – 0,2 mld. EUR, úvery Euratomu – členské štáty 0,03 mld. EUR.
 (**) Záruka Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD) – 0,4 mld. EUR, záruka InvestEU – 0,3 mld. EUR a záruka EFSD+ – 0,2 mld. EUR.

Poznámka: Rozdiely sú výsledkom zaokrúhľenia.

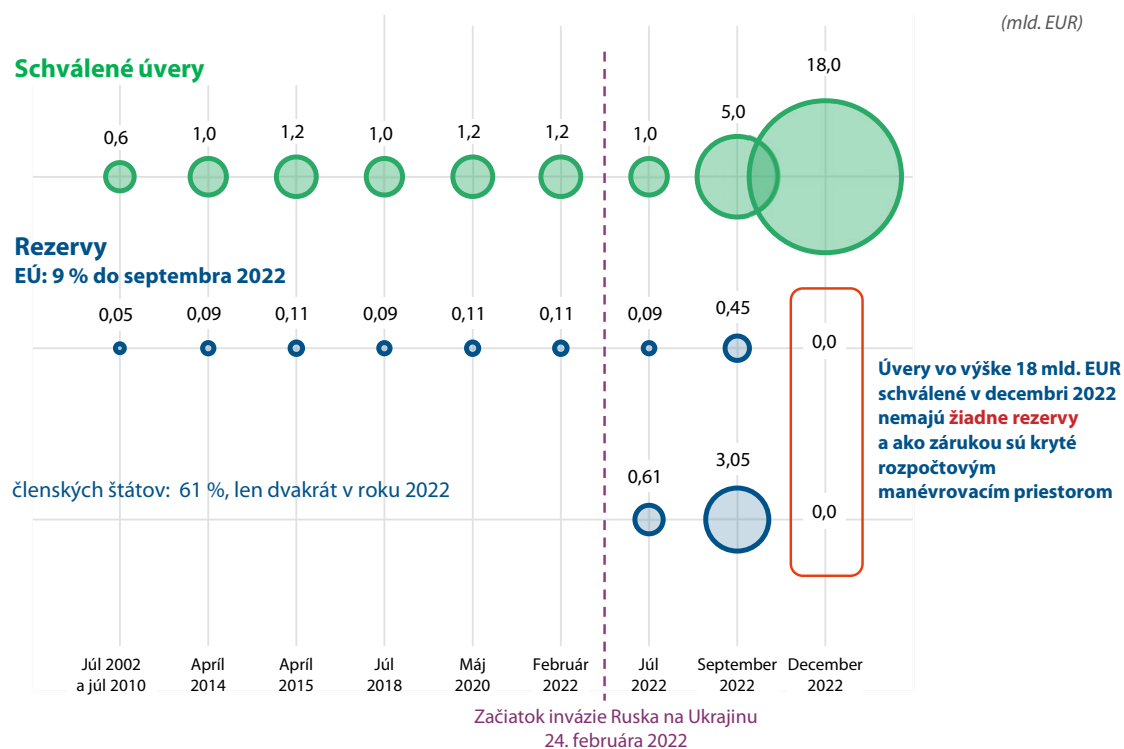
Zdroj: EDA, na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2022.

Riziko expozície rozpočtu EÚ čiastočne zmiernujú záruky od členských štátov a záruky zo spoločného rezervného fondu. Sumy spravované v spoločnom rezervnom fonde (SRF) sa zvýšili z 12,3 mld. EUR v roku 2021 na 14,4 mld. EUR v roku 2022.

Útočná vojna Ruska voči Ukrajine zvyšuje finančné riziká pre budúce rozpočty EÚ

Expozícia rozpočtu EÚ voči Ukrajine sa v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 viac ako zdvojnásobila (zo 7 mld. EUR na 16 mld. EUR). Schválenie dodatočných 18 mld. EUR na MFA+ na konci roka 2022 túto expozíciu pre budúce rozpočty výrazne zvýši. Keďže pri dodatočných 18 mld. EUR sa navyše nevyžaduje tvorba rezerv, riziko pre budúce rozpočty EÚ sa zvyšuje. Akékoľvek súvisiace straty sa budú musieť pokryť z budúcich rozpočtov EÚ alebo z rozpočtového „manévrovacieho priestoru“ medzi stropom VFR a stropom vlastných zdrojov. Pozri [ilustráciu 14](#).

Ilustrácia 14 – Chronologický prehľad schválených úverov MFA pre Ukrajinu vrátane rezerv

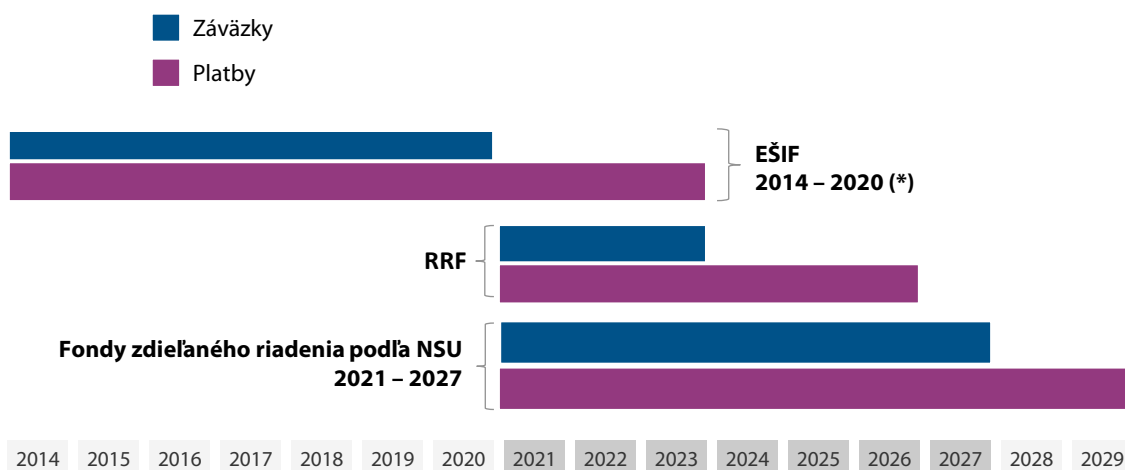

Zdroj: EDA, na základe platných právnych predpisov.

Súbežné a oneskorené vykonávanie viacerých nástrojov zvyšuje riziko, že členské štáty prídu o financovanie

Členské štáty v súčasnosti čerpajú finančné prostriedky z niekoľkých nástrojov súčasne: zo zostávajúcich programov EŠIF z VFR na obdobie 2014 – 2020, z fondov zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU) a z RRF. Popri tom musia pokračovať v opatreniach zavedených v súvislosti s útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine. Väčšina členských štátov začala s prideľovaním finančných zdrojov z fondov zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 podľa NSU na projekty až koncom roka 2022 z dôvodu oneskorení pri schvaľovaní právnych predpisov a následne aj partnerských dohôd a programov. Ak sa implementácia fondov zdieľaného riadenia v rokoch 2024 a 2025 výrazne nezrýchli, riziko rušenia viazanosti v neskoršom období sa zvýši exponenciálne. Pozri [ilustráciu 15](#).

Ilustrácia 15 – Harmonogram viazania a vyplácania finančných prostriedkov z EŠIF, RRF a finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach

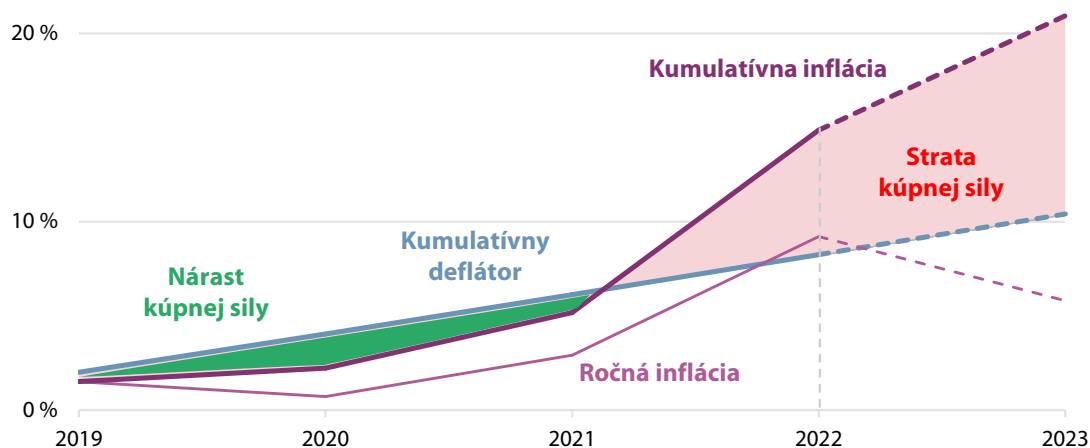
(*) V prípade EPFRV bolo na roky 2021 a 2022 zavedené prechodné obdobie, po ktorom bude v plnej miere patriť do rámca strategických plánov SPP. To znamená, že obdobia pre záväzky a platby sa v prípade EPFRV v skutočnosti predlžujú o dva roky (2022 pre záväzky a 2025 pre platby).

Zdroj: EDA, na základe platných právnych predpisov.

Vysoká inflácia má vplyv na rozpočet EÚ

Vysoká inflácia ovplyvňuje rozpočet EÚ viacerými spôsobmi. Keďže rozpočet EÚ sa každý rok upravuje fixným deflátorom na úrovni 2 %, kúpna sila rozpočtu sa znižuje o rozdiel medzi týmto údajom a priemernou mierou inflácie. Na základe prognózy Komisie týkajúcej sa inflácie odhadujeme, že rozpočet EÚ by mohol do roku 2023 stratiť takmer 10 % svojej kúpnej sily. Vysoká inflácia zvyšuje najmä fixné náklady, ako sú administratívne náklady a náklady na financovanie. Okrem toho má vplyv aj na podiel príjmov EÚ z rôznych zdrojov. Pozri [ilustráciu 16](#).

Ilustrácia 16 – Zmeny kúpnej sily rozpočtu EÚ

Zdroj: EDA, na základe [jarnej hospodárskej prognózy Komisie z roku 2023](#).

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- o vzhľadom na vysokú úroveň neuhradených záväzkov, ktoré čakajú na platbu z budúcich rozpočtov EÚ, určiť spôsoby, ako pomôcť členským štátom urýchliť využívanie finančných prostriedkov EÚ, najmä z fondov zdieľaného riadenia podľa NSU, pričom by sa malo rešpektovať správne finančné riadenie,
- o posúdiť, aký vplyv bude mať vysoká inflácia trvajúca niekoľko rokov na rozpočet EÚ, a určiť nástroje na zmiernenie výsledných kľúčových rizík. V tejto súvislosti by Komisia mala chrániť schopnosť rozpočtu EÚ plniť svoje právne a zmluvné záväzky, ako sú rastúce náklady na financovanie,
- o vzhľadom na rastúcu expozíciu rozpočtu EÚ vyplývajúcu z prijatých úverov na dodatočné platobné potreby, ako sú potreby vyvolané pandémiou COVID-19 a útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine, ako aj z rozpočtových záruk prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby jej nástroje na zmiernenie rizika, ako je spoločný rezervný fond, mali dostatočnú kapacitu, a mala by zverejniť svoj odhad celkovej ročnej expozície.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite rozpočtového a finančného riadenia sa nachádzajú v kapitole 2 našej [výročnej správy za rok 2022](#).

Rozpočet EÚ a výsledky

Každý rok analyzujeme niekoľko aspektov súvisiacich s výkonnosťou a výsledky dosiahnuté za pomoci rozpočtu EÚ, ktorý plní Komisia v spolupráci s členskými štátmi. Tento rok naša analýza zahŕňa:

- výsledky a hlavné odkazy z osobitných správ o výkonnosti za rok 2022, ako aj súvisiace informácie od Komisie a rozpočtových a legislatívnych orgánov (Európskeho parlamentu a Rady),
- vykonávanie odporúčaní zahrnutých do našej správy za rok 2019 o výkonnosti rozpočtu EÚ,
- vykonávanie odporúčaní, ktoré boli predložené v osobitných správach uverejnených v roku 2019.

Hlavné odkazy z našich osobitných správ o výkonnosti z roku 2022

Vo svojich osobitných správach skúmame, do akej miery sa pri plnení rozpočtu EÚ uplatňovali zásady správneho finančného riadenia. V roku 2022 [sme uverejnili](#) 28 osobitných správ o mnohých výzvach, ktorým EÚ čelí v rôznych výdavkových oblastiach a politikách. Kontrolované subjekty majú právo odpovedať na naše pripomienky. Naše osobitné správy z roku 2022 obsahovali 214 odporúčaní týkajúcich sa širokého spektra tém a určených prevažne Komisii, ktorá 91 % z nich plne akceptovala. Súviseli s piatimi strategickými oblasťami: reakcia EÚ na pandémiu COVID-19; konkurencieschopnosť EÚ; odolnosť a európske hodnoty; zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje; a fiškálne politiky a verejné financie (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 – Strategické oblasti EDA v osobitných správach v roku 2022

 Reakcia na pandémiu COVID-19	Osobitná správa 13/2022: Voľný pohyb v EÚ počas pandémie COVID-19 Osobitná správa 18/2022: Inštitúcie EÚ a COVID-19 Osobitná správa 19/2022: Obstarávanie vakcín proti ochoreniu COVID-19 Európskou úniou Osobitná správa 21/2022: Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou Osobitná správa 28/2022: Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE)
 Konkurencieschopnosť	Osobitná správa 03/2022: Zavádzanie sietí 5G v EÚ Osobitná správa 06/2022: Práva duševného vlastníctva EÚ Osobitná správa 07/2022: Nástroje internacionalizácie MSP Osobitná správa 08/2022: Podpora konkurencieschopnosti MSP z EFRR Osobitná správa 15/2022: Opatrenia na rozšírenie účasti na programe Horizont 2020 Osobitná správa 16/2022: Údaje v spoločnej poľnohospodárskej politike Osobitná správa 23/2022: Synergie medzi programom Horizont 2020 a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi Osobitná správa 24/2022: Opatrenia v oblasti elektronickej verejnej správy zamerané na podniky
 Odolnosť a európske hodnoty	Osobitná správa 01/2022: Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne Osobitná správa 05/2022: Kybernetická bezpečnosť v inštitúciách, orgánoch a agentúrach EÚ Osobitná správa 14/2022: Reakcia Komisie na podvody v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky Osobitná správa 27/2022: Podpora EÚ na cezhraničnú spoluprácu so susednými krajinami
 Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje	Osobitná správa 02/2022: Energetická efektívnosť v podnikoch Osobitná správa 09/2022: Výdavky v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020 Osobitná správa 10/2022: Iniciatíva Leader a miestny rozvoj vedený komunitou Osobitná správa 12/2022: Trvalosť v oblasti rozvoji vidieka Osobitná správa 20/2022: Opatrenia EÚ na boj proti nezákonnému rybolovu Osobitná správa 22/2022: Podpora EÚ pre uhoľné regióny
 Fiškálne politiky a verejné financie	Osobitná správa 04/2022: Investičné fondy Osobitná správa 11/2022: Ochrana rozpočtu EÚ Osobitná správa 17/2022: Externí konzultanti v Európskej komisii Osobitná správa 25/2022: Overovanie hrubého národného dôchodku na účely financovania rozpočtu EÚ Osobitná správa 26/2022: Európska štatistika

Zdroj: EDA.

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní zo správy EDA o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roka 2019

Naša správa o výkonnosti rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2019 obsahovala päť odporúčaní, ktoré boli adresované Komisii a ktoré Komisia akceptovala. Odporučili sme, aby Komisia podávala správy o výkonnosti výdavkových programov EÚ v rámci viacročného finančného rámca, dokým sa uhrádzajú platby (vykonané v plnej miere), ďalej zlepšovala spoľahlivosť informácií o výkonnosti (vykonané v niektorých ohľadoch), šírila poznatky získané z kontroly výboru pre kontrolu regulácie (vykonané v plnej miere), lepšie vysvetľovala, ako sa stanovujú ciele a ukazovatele, a zlepšila niekoľko aspektov svojich správ o výkonnosti (vykonané v niektorých ohľadoch).

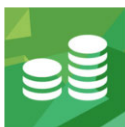
Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z našich osobitných správ z roku 2019

Každý rok posudzujeme, do akej miery kontrolované subjekty vykonali opatrenia v reakcii na naše odporúčania tri roky po tom, ako sme ich vydali. Tento rok sme analyzovali 213 odporúčaní uvedených v 22 z 25 osobitných správ, ktoré sme uverejnili v roku 2019. 179 z nich bolo určených Komisii. Zvyšných 34 odporúčaní bolo určených Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie a Európskej rade, Agentúre Európskej únie pre azyl, Európskemu orgánu pre bankovníctvo a Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex). Zistili sme, že:

- podiel odporúčaní, ktoré kontrolované subjekty prijali v plnej miere, sa mierne znížil z 83 % na 79 %,
- podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov sa tiež mierne znížil zo 75 % na 70 %,
- 73 % odporúčaní určených Európskej komisii bolo vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov,
- 56 % odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom bolo vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov,
- podiel odporúčaní vykonaných včas sa znížil zo 60 % na 38 %, pričom kontrolované subjekty označili za hlavný dôvod oneskorenie pandémie COVID-19,
- rozsah vykonania súvisí s mierou prijatia audítorských odporúčaní kontrolovanými subjektmi.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výsledkov rozpočtu EÚ sa nachádzajú v kapitole 3 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Príjmy

245,3 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Náš audit sa týkal príjmovej časti rozpočtu EÚ, z ktorej sa financujú výdavky EÚ. Preskúmali sme vybrané kľúčové systémy kontroly na spravovanie vlastných zdrojov, ako aj vzorku príjmových transakcií.

Príspevky členských štátov založené na ich hrubom národnom dôchodku (HND) predstavovali 42,3 % príjmov EÚ v roku 2022, zatiaľ čo vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH) tvoril 8,0 %. Tieto príspevky sa počítajú na základe makroekonomických štatistík a odhadov, ktoré poskytujú členské štáty.

Tradičné vlastné zdroje (TVZ), ktoré tvoria clá z dovozu vybrané správnymi orgánmi členských štátov v mene EÚ, prispeli k príjmom EÚ ďalšími 10,6 %.

Vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov tvoril 2,6 % príjmov EÚ. Počíta sa uplatnením jednotnej sadzby na hmotnosť nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vyprodukovaného v každom členskom štáte.

Vonkajšie pripísané príjmy, ktoré sa väčšinou týkajú súm požičaných na poskytnutie nenávratnej finančnej podpory členským štátom v rámci nástroja NGEU, tvoria 25,4 % príjmov EÚ.

Existujú aj ďalšie zdroje príjmov EÚ. Najvýznamnejšími spomedzi nich sú príspevky a náhrady v rámci dohôd a programov Únie (8,5 % príjmov EÚ).

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?
245,3 mld. EUR	Nie – bez významných chýb v rokoch 2021 a 2022

Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že chybovosť v príjmových transakciách nebola významná. Systémy na riadenie príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Určité kľúčové vnútorné kontroly TVZ, ktoré sme posudzovali v niektorých členských štátoch, riadenie prípadov odpísania TVZ a riadenie výhrad k DPH a otvorených bodov týkajúcich sa TVZ v Komisii boli však len čiastočne účinné.

Zistili sme oneskorenia pri prehodnocovaní prípadov odpísania colného dlhu zo strany Komisie, na ktoré sa nevzťahovala regulačná lehota, pričom niektoré z nich neboli uzavreté od roku 2015. Ďalej sme zaznamenali obmedzený pokles počtu výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ, ako aj nedostatky v ich riadení.

Ako sme uviedli v našej nedávnej osobitnej správe o HND, Komisia vo svojom overovaní celkovo dobre pokryla riziká súvisiace so zostavovaním údajov, ale stanovovanie priorít v rámci jej opatrení by sa dalo ešte zlepšiť. V osobitnej správe sme uviedli odporúčania na zlepšenie cyklu overovania HND od roku 2025.

Dospeli sme tiež k záveru, že vykonávanie vybraných opatrení v rámci akčného plánu Komisie v colnej oblasti, ktoré prispievajú k zníženiu výpadku cieľ, sa ešte viac oneskorilo. Tento nedostatok nemá vplyv na naše audítorské stanovisko k príjmom, keďže sa netýka transakcií zaznamenaných v účtovnej závierke, ale skôr rizika, že TVZ sú neúplné.

Informácie o správnosti uvedené vo výročných správach o činnosti za rok 2022, ktoré uverejnilo GR BUDG a Eurostat, vo všeobecnosti potvrdzujú naše zistenia a závery.

Čo odporúčame

Komisií odporúčame:

- preskúmať svoje postupy riadenia prípadov neuplatňovania smernice o DPH, ktoré by mohli mať vplyv na rozpočet EÚ, a to:
 - systematickým monitorovaním harmonogramov rôznych krokov postupu v prípade nesplnenia povinnosti, ako aj iných opatrení na presadzovanie práva zameraných na riešenie nesúladu, a prijímaním včasných opatrení na zabránenie nadmerným oneskoreniam,
 - posúdením, či má nesúlad ovplyvňujúci vlastný zdroj založený na DPH zistený v jednom členskom štáte prierezový charakter a či sa preto môže vzťahovať na iné členské štáty,
 - prijatím včasných opatrení a prípadným stanovením prierezových výhrad, ktorými sa zabezpečí správna úhrada príspevkov členských štátov založených na DPH do rozpočtu EÚ,
- bezodkladne uzavrieť opätovné posúdenie žiadostí prijatých od členských štátov (pred májom 2022, na ktoré sa nevzťahujú regulačné obmedzenia), ktoré vyjadrili nesúhlas s pôvodným posúdením Komisie týkajúcim sa prípadov odpisov TVZ.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite príjmov EÚ sa nachádzajú v kapitole 4 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

Spolu: 17,3 mld. EUR (okruh 1 VFR)

Čo sme kontrolovali

Programy financované v rámci okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ sú rôznorodé a ich cieľom je financovať projekty, ktoré prispievajú okrem iného k výskumu a inováciám, rozvoju transeurópskych dopravných sietí, komunikácií, energetiky, digitálnej transformácie, jednotného trhu a politiky v oblasti kozmického priestoru. Hlavným programom pre výskum a inovácie zostáva Horizont 2020, zatiaľ čo jeho nástupca, program Horizont Európa v roku 2022 stále tvorí len malú časť nášho kontrolovaného súboru. Z tohto okruhu VFR sa financujú aj veľké projekty infraštruktúry, napríklad Nástroj na prepájanie Európy (NPE), vesmírne programy ako Galileo, Európska geostacionárna navigačná prekryvací služba (EGNOS), Copernicus, európsky program pozorovania Zeme. Zahŕňa aj fond InvestEU, ktorý spolu s programom Horizont Európa využíva dodatočné finančné prostriedky z NGEU.

Za rok 2022 boli v tejto oblasti predmetom auditu výdavky vo výške 17,3 mld. EUR. Väčšinu výdavkov riadi priamo Komisia (GR pre výskum a inováciu (RTD), GR pre obranný priemysel a vesmír (DEFIS)), aj prostredníctvom výkonných agentúr, a výdavky majú podobu grantov pre prijímateľov z verejného alebo zo súkromného sektora, ktorí sa zúčastňujú na projektoch. Komisia poskytuje prijímateľom predbežné financovanie po podpise dohody o grante a neskôr prepláca náklady financované z prostriedkov EÚ, od ktorých bolo odpočítané predbežné financovanie. Vesmírne programy sa vo všeobecnosti riadia nepriamo na základe dohôd o delegovaní a dohôd o príspevku podpísaných medzi Komisiou a špecializovanými vykonávacími orgánmi (napríklad Európskou vesmírnou agentúrou a Agentúrou EÚ pre vesmírny program). Finančné nástroje InvestEU implementuje hlavne Európska investičná banka alebo Európsky investičný fond, ktoré zase využívajú finančných sprostredkovateľov.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
17,3 mld. EUR	Áno	2,7 % (2021: 4,4 %)

Celkovo odhadujeme, že chybovosť v okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ je významná. V roku 2022 bolo zo 127 transakcií, ktoré sme preskúmali, ovplyvnených chybami 43 (34 %).

Výdavky z programu Horizont 2020 sú naďalej rizikové a sú hlavným zdrojom chýb, ktoré sme zistili. Vyčísliteľné chyby v dôsledku neoprávnených nákladov sme odhalili v 35 z 92 transakcií v oblasti výskumu a inovácií vo vzorke. To predstavuje 98 % nami odhadovanej chybovosti za tento okruh v roku 2022.

Pokiaľ ide o ostatné programy a činnosti, vyčísliteľné chyby sme zistili v 1 z 35 transakcií vo vzorke. Išlo o nezrovnalosť v postupe verejného obstarávania projektu NPE.

Pravidlá vykazovania osobných nákladov v rámci programu Horizont 2020 sú aj naďalej zložité. Z 35 transakcií ovplyvnených chybami v našej vzorke transakcií z oblasti výskumu bolo 25 ovplyvnených nesprávne uplatnenou metodikou výpočtu osobných nákladov. Medzi ďalšie chyby súvisiace s osobnými nákladmi patril nesprávny výpočet hodinových sadzieb, nedostatky v zaznamenávaní času a porušenie pravidla dvojitého stropu. Takisto sme zistili chyby súvisiace s neoprávneným zadaním subdodávok a priamymi nákladmi.

Príklad: Porušenie pravidla dvojitého stropu

Prijímateľ projektu v rámci programu Horizont 2020 v Holandsku bol takisto príjemcom dvoch grantov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), ktorých harmonogramy sa čiastočne prekrývali s harmonogramom kontrolovaného projektu Horizont 2020. Niektorí zamestnanci zapojení do projektu v rámci programu Horizont 2020 boli zapojení aj do realizácie jedného alebo oboch projektov EFRR. Pri vykazovaní osobných nákladov na kontrolovaný projekt programu Horizont 2020 prijímateľ nezohľadnil hodiny, ktoré už boli vykázané v rámci projektov EFRR, a preto si nárokoval podstatne viac hodín, ako je povolené maximum (1 720 hodín alebo zodpovedajúci pomerný podiel v prípade osôb, ktoré nepracujú na plný úväzok). Hodiny navyše (t. j. spolu viac než 1 900 hodín za šiestich zamestnancov) boli neoprávnené.

Jednou zo stratégií na podporu európskeho výskumu je zvýšiť zapojenie súkromného sektora. Malé a stredné podniky (MSP) a začínajúce podniky sú však náchylné na chyby. MSP tvorili 11 % našej audítorskej vzorky (14 zo 127 transakcií), ale predstavovali 29 % odhadovanej chybovosti. Okrem toho vyčísliteľné chyby zistené v žiadostiach o preplatenie nákladov troch súkromných začínajúcich subjektov predstavovali takmer polovicu odhadovanej chybovosti.

Postupy Komisie pre financovanie oblasti výskumu prostredníctvom jednorazových platieb

Cieľom financovania oblasti výskumu prostredníctvom jednorazových platieb, pri ktorom sa platby namiesto vzniknutých nákladov uhrádzajú na základe vykonaných činností, je znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov a následne aj mieru chybovosti. Jednorazové platby sa prvýkrát začali využívať v rámci programu Horizont 2020 v rokoch 2018 až 2020.

V roku 2020 sme analyzovali postupy a usmernenia Komisie týkajúce sa grantov v oblasti výskumu financovaných jednorazovými platbami, a to tak, že sme preskúmali príslušné dokumenty Komisie o jednorazových príspevkoch, najmä rozhodnutia o jednorazových platbách. Preskúmali sme aj postup použitý na určenie konečného rozpočtu 10 grantov financovaných jednorazovou platbou s rozpočtami v rozmedzí od 0,5 mil. EUR do 11 mil. EUR a zamerali sme sa pri tom na posúdenia vykonané externými hodnotiteľmi.

Zistili sme, že rozhodnutie o jednorazovej platbe neobsahovalo odôvodnenie požadované podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách, pokiaľ ide o riziko nezrovnalostí a podvodov, a v tejto súvislosti neexistujú žiadne osobitné pravidlá, ktoré by vyžadovali súlad s pravidlami verejného obstarávania počas realizácie projektu. Počas nášho preskúmania desiatich vybraných projektov financovaných jednorazovou platbou sme zistili, že usmernenia Komisie poskytnuté odborným hodnotiteľom im neukladajú povinnosť používať pri posudzovaní

rozpočtov projektov tzv. príslušné referenčné hodnoty. Dokumentácia na podporu posúdení rozpočtov expertmi bola okrem toho obmedzená.

Výročné správy Komisie o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Výročné správy o činnosti, ktoré sme preskúmali (GR RTD a GR DEFIS), odrážali informácie dostupné v príslušných GR a poskytovali verný obraz o finančnom riadení z hľadiska správnosti príslušných transakcií týkajúcich sa výdavkov v rámci okruhu 1 VFR.

Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2022 týkajúce sa odhadovaného rizika pri platbe v oblastiach politiky v okruhu 1 VFR. Komisia vypočítala chybovosť za VFR 1 vo výške 1,5 %. Táto miera je v spodnej časti nami odhadovanej chybovosti a pod prahom významnosti.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- do hodnotenia v polovici trvania programu Horizont Európa zahrnúť hodnotenie financovania jednorazovými platbami s cieľom posúdiť, či sú určité typy projektov (z hľadiska obsahu, veľkosti atď.) nevhodné na financovanie jednorazovými platbami, ako aj posúdiť riziko nezrovnalostí a podvodov,
- pred vyhlásením ďalších výziev v rámci programu Horizont Európa posúdiť vhodnosť použitia grantov financovaných jednorazovými platbami pri projektoch s vysokým rozpočtom a stanovenia maximálnej sumy pre takéto granty,
- v prípade grantov financovaných jednorazovými platbami zabezpečiť, aby sa odborné hodnotenia žiadostí o grant, najmä v nich uvedených návrhov rozpočtu, vykonávali s náležitým ohľadom na príslušné referenčné hodnoty a aby boli riadne zdokumentované,
- v prípade grantov financovaných jednorazovými platbami bližšie špecifikovať požiadavky na riadne vykonávanie vrátane prvkov každého pracovného balíka, ktoré podnietia platbu, ako aj poskytnúť podrobné usmernenia tým, ktorí sú zapojení do posudzovania vykonávania projektov,
- v prípade grantov financovaných jednorazovými platbami vymedziť rozsah *ex post* kontrol, ktoré by mali zahŕňať kontroly oblastí s vysokým rizikom, ako sú pravidlá verejného obstarávania, absencia konfliktu záujmov a využívanie zdrojov uvedených v dohode o grante.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ sa nachádzajú v kapitole 5 našej výročnej správy za rok 2022.

Súdržnosť, odolnosť a hodnoty

Spolu: 79,1 mld. EUR (okruh 2 VFR)

Čo sme kontrolovali

Výdavky v rámci tohto okruhu sú zamerané na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ (podokruh 2a) a na opatrenia na podporu a ochranu hodnôt EÚ s cieľom zvýšiť odolnosť EÚ voči súčasným a budúcim výzvam (podokruh 2b). Financovanie podokruhu 2a (hospodárska, sociálna a územná súdržnosť) sa uskutočňuje prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu (KF), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Nástroja na prepájanie Európy (NPE). V prípade podokruhu 2b (odolnosť a hodnoty) sa financovanie poskytuje prostredníctvom programov ako Erasmus+, niekoľkých menších programov a osobitných nástrojov vytvorených v reakcii na pandémiu COVID-19.

Väčšinu výdavkov v rámci tohto okruhu tvoria fondy politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF), v rámci ktorých sa na riadení finančných prostriedkov podieľajú Komisia a členské štáty. EÚ spolufinancuje viacročné operačné programy (OP) alebo opatrenia, z ktorých sa finančné prostriedky poskytujú na projekty. V Komisii za implementáciu EFRR a Kohézneho fondu zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a za implementáciu ESF Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL). Financovanie EÚ prostredníctvom programov, na ktoré sa nevzťahuje zdieľané riadenie, spravujú buď priamo generálne riaditeľstvá Komisie, alebo sa riadia nepriamo s podporou partnerských organizácií alebo iných orgánov.

Výdavky kontrolujeme po tom, ako ich schváli Komisia. Na účely výročnej správy za rok 2022 sme v tejto oblasti kontrolovali výdavky vo výške 66,9 mld. EUR vrátane výdavkov v podokruhu 2a vo výške 63,5 mld. EUR a podokruhu 2b vo výške 3,4 mld. EUR (2021: spolu 47,9 mld.). V súlade s naším prístupom táto suma zahŕňala výdavky z predchádzajúcich rokov vo výške 872 mil. EUR, ktoré Komisia schválila alebo zúčtovala v roku 2022.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
66,9 mld. EUR	Áno	6,4 % (2021: 3,6 %)

Odhadujeme, že chybovosť v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ je celkovo významná.

V roku 2022 sme testovali 260 transakcií. Našli sme a vyčíslili 50 chýb a zo zistení orgánov auditu vyplynulo 58 takýchto chýb. Okrem toho sme zohľadnili opravy v celkovej hodnote 618 mil. EUR, ktoré vykonali orgány zodpovedné za programy. Chybovosť v okruhu 2 VFR odhadujeme na 6,4 %. Odhadovaná chybovosť len za podokruh 2a je 6,6 %.

Najväčší podiel na odhadovanej chybovosti majú stále neoprávnené náklady a projekty, a porušenia pravidiel vnútorného trhu (najmä nedodržanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci).

Tento rok bol náš odhad chybovosti aj počet chýb, ktoré sme zistili, vyšší ako v predchádzajúcich rokoch. Tieto zvýšenia nemajú geografický základ. Zistili sme však nárast určitých typov chýb, ako sú neoprávnené náklady a nedodržanie pravidiel verejného obstarávania. Takisto konštatujeme, že sa blížíme ku koncu obdobia oprávnenosti (31. decembra 2023), keď vzniká určitý tlak na čerpanie. Okrem toho sa členským štátom poskytla značná flexibilita pri preprogramovaní finančných prostriedkov a pri vykazovaní výdavkov od roku 2020. Počas pandémie COVID-19 sa mohla znížiť účinnosť kontrol a overovaní zo strany riadiacich orgánov a orgánov auditu.

Príklad: Neoprávnené výdavky na núdzovú podporu v súvislosti s pandemiou COVID-19 z dôvodu neúplného vyhlásenia o príjmoch z predaja

Cieľom jedného kontrolovaného opatrenia ESF na Slovensku bolo zmierniť vplyv pandémie COVID-19 na zamestnanosť a trh práce poskytnutím finančnej podpory zamestnávateľom alebo samostatne zárobkovo činným osobám. S cieľom získať podporu pre 13 pracovníkov tento konečný príjemca vykázal za máj 2020 pokles svojho obratu o 43,5 % v porovnaní s májom 2019. Tento pokles však nebol presný, pretože odrážal len pokles predaja na mieste. Ak sa zoberú do úvahy aj iné spôsoby predaja, celkový pokles obratu spoločnosti bol len 9 %. To bolo pod požadovaným minimálnym poklesom predaja o 20 %, ktoré bolo potrebné na získanie pomoci. Preto považujeme podporu za mesiac máj 2020 za neoprávnenú.

Zistili sme, že v dôsledku nesprávneho vykázania príjmov dostali dvaja ďalší koneční príjemcovia v rámci toho istého opatrenia vyššiu podporu, než aká bola stanovená vo vnútroštátnych pravidlách.

Neoprávnené náklady v súvislosti s opatreniami prijatými v dôsledku pandémie COVID-19 sme zistili aj v Grécku (ktoré už čiastočne odhalila aj Komisia), Taliansku a ďalší prípad aj na Slovensku.

Správne finančné riadenie

Rozpočet EÚ sa musí plniť zákonne a správne, v súlade so správnym finančným riadením, ktoré zahŕňa zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Pri audítorskej práci v Nemecku, Chorvátsku, Taliansku, Litve a Maďarsku sme zistili 11 prípadov, keď tieto zásady neboli dodržané. Napríklad v jednom operačnom programe v Taliansku prijímatelia v rámci štyroch operácií správne vykázali oprávnené náklady na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov, ktoré určil riadiaci orgán podľa článku 67 NSU. Suma, ktorú riadiaci orgán vykázal Komisii, však bola vypočítaná na základe iného modelu, použitím štandardných stupníc jednotkových nákladov Komisie (podľa článku 14 ods. 1 nariadenia o ESF). V dôsledku toho boli sumy osvedčené Komisiou a vyplatené z rozpočtu EÚ za každú príslušnú operáciu o 16% až 30 % vyššie ako sumy schválené a vyplatené prijímateľom.

Posúdenie práce orgánov auditu

Riadiace orgány predstavujú „prvú obrannú líniu“. Ich účinná kontrola je nevyhnutná na zabezpečenie súladu operácií s právnym rámcom a ich výkonnosti. Z výsledkov našich auditov v posledných šiestich rokoch vyplýva, že tieto kontroly ešte dostatočne nezmierňujú vysoké inherentné riziko chýb v oblasti súdržnosti. Orgány auditu sú „druhou obrannou líniou“ a na základe vzoriek overujú správnosť výdavkov, ktoré riadiace orgány vykázali Komisii. Musia byť funkčne nezávislé od riadiacich orgánov.

Posúdili sme prácu 24 zo 116 orgánov auditu v 18 členských štátoch a Spojenom kráľovstve. Naša vzorka zahŕňala 34 balíkov na účely uistenia a jeden balík ukončenia programov. S výnimkou troch prípadov orgány auditu vykázali Komisii zvyškovú chybovosť rovnajúcu sa 2 % alebo nižšiu. Vzhľadom na dodatočné chyby zistené Komisiou a naše vlastné audítorské zistenia z našej práce na tohtoročnej vzorke vyplýva, že zvyšková chybovosť bola v 16 z 34 kontrolovaných balíkov dokumentov na účely uistenia vyššia ako 2 %.

Opatrenia na boj proti podvodom poškodzujúcim rozpočet EÚ a ich oznamovanie

Podľa práva EÚ musí Komisia a členské štáty chrániť rozpočet EÚ pred podvodmi a nezrovnalosťami. Na tento účel sú povinné zaviesť účinné systémy kontroly.

Zistili sme, že orgány auditu sa výslovne zaoberali rizikom podvodu v prípade 65 % kontrolovaných operácií v období 2014 – 2020 (145 z 222). V porovnaní s 38 %, ktoré sme zistili minulý rok, ide o zlepšenie, ale stále je to nedostatočné.

Zistili sme tri prípady prebiehajúcich vyšetrovaní podvodov, ktoré neboli vykázané v systéme riadenia nezrovnalostí, ktorý prevádzkuje úrad OLAF. Orgány zodpovedné za programy v členských štátoch buď nevedeli o prebiehajúcom vyšetrovaní, ktoré viedol príslušný vyšetrovací orgán alebo orgán činný v trestnom konaní, alebo si nesplnili svoju regulačnú povinnosť nahlásiť ich.

Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti

V oblasti súdržnosti Komisia vo svojej VŠČ vykazuje zvyškovú chybovosť ako kľúčový ukazovateľ výkonnosti (KPI) týkajúci sa zákonnosti a správnosti. Za účtovný rok 2021/2022 GR REGIO vykázalo KPI vo výške 1,9 % a „maximálnu mieru“ 2,7 %. Miery GR EMPL boli 1,9 % pri KPI a 2,8 % pri maximálnom riziku. Tieto KPI sa po prvýkrát nachádzali mimo rozsahu chybovosti, ktorú sme odhadli. Podobne vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2022 sú Komisiou vykázané ukazovatele, ktoré sú mimo nášho rozsahu chybovosti.

Administratívne kontroly Komisie, pri ktorých sa posudzuje práca orgánov auditu, majú inherentné obmedzenia pri potvrdzovaní celkovej zvyškovej chybovosti. Dokazujú to dodatočné chyby, ktoré sme zistili počas našich auditov.

Ukončovanie programového obdobia 2007 – 2013 stále prebieha

Do konca roka 2022 GR REGIO ukončilo 276 z 322 operačných programov na obdobie 2007 – 2013. V prípade ďalších 44 operačných programov vykonalo GR REGIO platbu pred ukončením, ktorá sa vzťahovala len na nespochybnené sumy, zatiaľ čo nevyriešené záležitosti sa ešte musia vyriešiť. GR EMPL ukončilo 101 zo 117 operačných programov a predbežne ukončilo 13 operačných programov. Šesť programov zostáva úplne otvorených vzhľadom na nevyriešené záležitosti. Keďže v právnom rámci nie je stanovená konečná lehota na ukončenie programov, nie je možné predvídať, koľko času bude potrebné na ukončenie všetkých operačných programov na roky 2007 – 2013.

Čo odporúčame

Okrem iného Komisii odporúčame:

- posilniť opatrenia určené na riešenie opakujúcich sa chýb, najmä v súvislosti s neoprávnenými nákladmi a projektmi, zabezpečiť dostatočné pokrytie všetkých orgánov auditu vlastnou audítorskou prácou a šíriť výsledky s cieľom znížiť výskyt a vplyv neoprávnených výdavkov,
- pri ukončení programov na roky 2014 – 2020 overiť, či boli schválené len výdavky spojené s oznámenými veľkými projektmi,
- plánovať a vykonávať cielené tematické audity konfliktov záujmov za programy v rokoch 2021 – 2027 na základe vlastného posúdenia rizika a so zreteľom na zistené nedostatky,
- v rámci svojich záverečných auditov za roky 2014 – 2020 vykonávať osobitné cielené kontroly s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty uplatnili potrebnú finančnú opravu v prípade chýb zistených v jednom účtovnom roku, ktoré majú vplyv aj na výdavky v iných účtovných obdobiach,
- zabezpečiť, aby mali orgány auditu zavedené primerané metódy na kontrolu platnosti a spoľahlivosti vlastných vyhlásení a vymieňať si osvedčené postupy,
- plánovať a vykonávať cielené tematické audity zamerané na informovanosť riadiacich orgánov o rizikách a využívaní nástrojov hĺbkovej analýzy údajov a hodnotenia rizika pre programy na roky 2021 – 2027, stanoviť minimálne požiadavky pre orgány auditu, aby pokryli riziko podvodu vo svojich kontrolných zoznamoch a audítorskej práci, a zopakovať členským štátom ich povinnosti týkajúce sa oznamovania podvodov,
- posunúť dátum zavedenia jediného integrovaného IT nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika z roku 2028 na rok 2025, čo je prvý rok, v ktorom sa očakáva vykázanie značnej sumy výdavkov na roky 2021 – 2027. Medzitým zabezpečiť, aby OLAF, EPPO a EDA mali prístup k nástroju Arachne.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ sa nachádzajú v kapitole 6 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Prírodné zdroje

Spolu: 58,1 mld. EUR (okruh 3 VFR)

Čo sme kontrolovali

Táto výdavková oblasť zahŕňa spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), spoločnú rybársku politiku a časť výdavkov EÚ na životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka predstavujú 97 % výdavkov EÚ na oblasť „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a vykonávajú sa prostredníctvom SPP, ktorá má tri všeobecné ciele:

- životaschopná výroba potravín so zameraním na príjmy z poľnohospodárskej činnosti, poľnohospodársku produktivitu a stabilitu cien,
- udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia proti zmene klímy so zameraním na emisie skleníkových plynov, biodiverzitu, pôdu a vodu,
- vyvážený územný rozvoj.

Zatiaľ čo za SPP nesie konečnú zodpovednosť Komisia (GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI)), o jej riadenie sa delí s platobnými agentúrami v členských štátoch. Od roku 2015 vydávajú nezávislé certifikačné orgány v členských štátoch každoročne stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov platobných agentúr.

Tento okruh VFR zahŕňa aj výdavky EÚ na Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) v rámci zodpovednosti Generálneho riaditeľstva pre námorné záležitosti a rybárstvo (GR MARE) a program LIFE pre životné prostredie a ochranu klímy, za ktorý zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie (GR ENV) a Generálne riaditeľstvo pre oblasť klímy (GR CLIMA). Po prvýkrát v rámci VFR na obdobie 2021 – 2027 časť programu LIFE vykonáva aj Generálne riaditeľstvo pre energetiku (GR ENER).

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
58,0 mld. EUR	Áno	2,2 % (2021: 1,8 %)

Celkovo odhadujeme, že chybovosť v okruhu 3 VFR je významná.

Z 218 transakcií, ktoré sme preskúmali, 46 (21 %) obsahovalo chyby. Na základe 32 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť v okruhu 3 VFR na 2,2 %.

Z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť nebola významná za priame platby, ktoré tvoria 66 % výdavkov v rámci tohto okruhu VFR, no významná bola v ostatných výdavkových oblastiach (rozvoj vidieka, trhové opatrenia, námorné záležitosti, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy), ktoré tvoria 34 % výdavkov. Ďalej konštatujeme, že počet malých nadhodnotení plochy pri priamych platbách aj pri opatreniach na rozvoj vidieka sa zvýšil zo štyroch chýb v roku 2021 na 16 chýb v roku 2022, čo môže poukazovať na konkrétne nedostatky v riadení systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov v niektorých členských štátoch.

Väčšina chýb, ktoré sme vyčíslili, ovplyvnila transakcie v oblasti rozvoja vidieka (21). Sedem vyčísliteľných chýb sme našli v priamych platbách, dve v trhových opatreniach a dve vo výdavkoch mimo SPP. Hlavným zdrojom odhadovanej chybovosti bolo poskytnutie nepresných informácií o plochách alebo zvieratách.

Orgány členských štátov a Komisia prijali nápravné opatrenia, ktoré mali priamy vplyv na 49 transakcií vo vzorke. Tieto opatrenia boli relevantné pre naše výpočty, pretože znížili náš odhad chybovosti za túto kapitolu o 0,9 percentuálneho bodu. V 19 prípadoch vyčísliteľných chýb mali orgány členských štátov a Komisia dostatok informácií, aby predišli chybám alebo ich odhalili a opravili pred schválením výdavkov. Ak by orgány členských štátov a Komisia riadne využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, odhadovaná chybovosť za túto kapitolu by bola o 1,3 percentuálneho bodu nižšia.

Priame platby

V 88 testovaných transakciách priamych platieb sme zistili šesť menších vyčísliteľných chýb, ktoré vznikli v dôsledku nadhodnotenia oprávnenej poľnohospodárskej pôdy poľnohospodármi. Našli sme aj jednu vážnu vyčísliteľnú chybu, ktorá súvisela s tým, že vykázaná poľnohospodárska činnosť sa neuskutočnila.

Príklad nesprávneho vykázania poľnohospodárskej činnosti

Poľnohospodár v Taliansku dostal priamu pomoc na udržiavanie trvalých plodín (citrónovníkov) na veľkej časti svojho poľnohospodárskeho podniku (zvýraznená modrou farbou). Fotografie z výšky nezobrazovali línie stromov, ako na susediacich poľnohospodárskych pozemkoch. Pri našej návšteve na mieste sa potvrdilo, že na deklarovanej ploche sa nenachádzali žiadne citrónovníky a už niekoľko rokov sa neudržiavala v poľnohospodárskom stave. Vnútroštátne orgány túto chybu neodhalili.

Rozvoj vidieka, trhové opatrenia a iné platby

Preskúmali sme:

- 56 platieb na rozvoj vidieka na základe plochy alebo počtu zvierat vykázaných poľnohospodármi, ktoré zahŕňali platby za splnenie osobitných agroenvironmentálno-klimatických záväzkov, kompenzačné platby na ekologické poľnohospodárstvo a platby poľnohospodárom v oblastiach s prírodnými prekážkami. 15 z nich obsahovalo chyby, z ktorých deväť bolo vyčísliteľných a súviselo s nadhodnotením oprávnených plôch,
- 52 platieb na investičné projekty v oblasti rozvoja vidieka, ako sú investície do hmotného majetku, rozvoja poľnohospodárskych podnikov a podnikania a riadenie rizík. V ôsmich platbách sme vyčíslili chyby, ktoré vyplynuli z toho, že prijímatelia deklarovali výdavky alebo činnosti, ktoré nespĺňali podmienky oprávnenosti,
- 14 testovaných transakcií trhových opatrení, v ktorých sme našli dva prípady, keď platobné agentúry uhradili neoprávnené náklady,

- o osem transakcií v oblastiach námorných záležitostí, rybárstva, životného prostredia a opatrení v oblasti klímy a v transakciách priameho riadenia sme zistili dve vyčísliteľné chyby.

Kontroly súladu kontrolných štatistík členských štátov a údajov o platbách

Členské štáty každoročne predkladajú Komisii údaje o svojich kontrolách platieb pomoci (kontrolné štatistiky), ako aj údaje o platbách prijímateľom. Práve na základe týchto údajov Komisia uhrádza členským štátom finančné prostriedky EÚ. Za rozpočtový rok 2022 sme preskúmali kvalitu a konzistentnosť kontrolných štatistík a údajov o platbách vykázaných šiestimi platobnými agentúrami vybranými do našej vzorky priamych platieb. Zistili sme, že napriek určitým nezrovnalostiam systémy vybraných platobných agentúr umožnili spoľahlivo vypočítať výšku platieb pomoci, pričom sa náležite zohľadnili úpravy vyplývajúce z kontrolných údajov.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Podľa výpočtov GR AGRI, po zohľadnení práce certifikačných orgánov a vlastných auditov, predstavuje „odhadovaná suma vystavená riziku pri platbe“ 996 mil. EUR, t. j. približne 1,8 % celkových výdavkov SPP v roku 2022. GR AGRI odhadlo riziko pri platbe (upravenú chybovosť) na približne 1,3 % v prípade priamych platieb, 2,7 % v prípade rozvoja vidieka a 2,9 % v prípade trhových opatrení.

Vykonalí sme aj obmedzené preskúmanie informácií o správnosti uvedených vo výročnej správe o činnosti GR MARE. Skonštatovali sme, že metodika výpočtu konečného rizika pri platbe (alebo ukončení) v prípade GR AGRI a GR MARE bola v súlade s usmerneniami Komisie.

Odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe za okruh „Prírodné zdroje“ uvedený v jej výročnej správe o riadení a výkonnosti je 1,8 %. To je v rámci rozsahu nami odhadnutej chybovosti.

Čo odporúčame

Vzhľadom na to, že poľnohospodárska plocha bude základom ukazovateľov výkonnosti v rámci novej SPP na obdobie 2023 – 2027, odporúčame Komisii pokračovať v monitorovaní toho, nakoľko presne členské štáty posudzujú oprávnenú plochu v systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v rámci okruhu „Prírodné zdroje“ sa nachádzajú v kapitole 7 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Migrácia a riadenie hraníc, Bezpečnosť a obrana

Spolu: 4,6 mld. EUR (okruhy 4 a 5 VFR)

Čo sme kontrolovali

Vzhľadom na rastúci význam migrácie a riadenia hraníc v posledných rokoch vytvorila Európska únia okruh 4 VFR na roky 2021 – 2027 osobitne pre tieto oblasti politiky.

Významná časť výdavkov v tejto oblasti v roku 2022 sa stále týkala dokončenia projektov a režimov z VFR na obdobie 2014 – 2020.

Cieľom Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) na obdobie 2014 – 2020 bolo prispieť k účinnému riadeniu migračných tokov a zabezpečiť spoločný prístup EÚ k azylu a prisťahovalectvu. Cieľom Fondu pre vnútornú bezpečnosť – hranice a víza (ISF-BV) bolo prispieť k zabezpečeniu vysokej úrovne bezpečnosti v EÚ a zároveň uľahčiť legitímne cestovanie, a to prostredníctvom jednotnej a prísnej kontroly na vonkajších hraniciach a účinného spracúvania schengenských víz.

Vo VFR na roky 2021 – 2027 boli tieto finančné prostriedky nahradené novým fondom AMIF a nástrojom pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz (BMVI) Fondu pre integrované riadenie hraníc (IBMF). Okruh 4 zahŕňa aj financovanie troch decentralizovaných agentúr ([Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž](#) (Frontex), [Agentúra Európskej únie pre azyl](#) (EUAA) a [Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti](#) (eu-LISA)).

Vo VFR na obdobie 2021 – 2027 je okruh 5 venovaný bezpečnosti a obrane. Zložka „bezpečnosť“ zahŕňa Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF), finančnú podporu na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky v Bulharsku, Litve a na Slovensku, a financovanie troch decentralizovaných agentúr EÚ v oblasti bezpečnosti ([Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť](#) (EMCDDA), [Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva](#) (Europol) a [Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva](#) (CEPOL)). Zložka „obrana“ zahŕňa Európsky obranný fond, ktorý podporuje projekty spolupráce v oblasti obrany vo všetkých fázach výskumu a vývoja.

Na riadení väčšej časti finančných prostriedkov fondov AMIF a ISF v období 2014 – 2020 a väčšej časti finančných prostriedkov fondov AMIF, BMVI a ISF v období 2021 – 2027 sa podieľajú členské štáty (alebo krajiny pridružené k schengenskému priestoru) a GR Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME). V rámci tohto mechanizmu plnia členské štáty viacročné národné programy, ktoré schválila Komisia.

Čo sme zistili

Správnosť transakcií

Z nášho preskúmania transakcií vyplýva, že výdavky sú ovplyvnené problémami súvisiacimi s oprávnenosťou a verejným obstarávaním. Hoci sme nekontrolovali dostatočný počet transakcií na to, aby sme mohli odhadnúť chybovosť v týchto okruhoch VFR, z výsledkov nášho auditu vyplýva, že ide o oblasti s vysokým rizikom. Výsledky testovania transakcií sú zohľadnené v našom vyhlásení o vierohodnosti.

Z 23 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo 11 (48 %) ovplyvnených chybami. Vyčíslili sme deväť chýb, ktoré mali vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Tieto chyby sa týkali neoprávnených výdavkov (napríklad niektorých osobných nákladov alebo nákladov na zariadenie, dane z pridanej hodnoty) a otázok verejného obstarávania.

Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

V prípade AMIF, BMVI a ISF na roky 2021 – 2027 sme posúdili prácu šiestich orgánov auditu členských štátov (Nemecko, Španielsko a Rumunsko v prípade AMIF; Lotyšsko za BMVI; Česko a Chorvátsko v prípade Fondu pre vnútornú bezpečnosť). Tieto orgány auditu mali jasný obraz o hlavných zmenách potrebných v stratégii auditu, systémových auditoch a auditoch operácií v porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2020. Keďže však žiadny z nich v čase našich auditov nedokončil opis svojho systému riadenia a kontroly, neboli ešte schopné schváliť svoju stratégiu auditu. Celkovo sme zaznamenali, že šesť orgánov auditu pokročilo vo svojich prípravách na AMIF, BMVI a ISF na roky 2021 – 2027, hoci ich stratégie auditu ešte neboli prijaté.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Za rozpočtový rok 2022 sme preskúmali výročnú správu o činnosti GR HOME. Naša analýza bola zameraná na to, či GR HOME prezentovalo informácie o správnosti vo svojej výročnej správe o činnosti v súlade s pokynmi Komisie a či boli tieto informácie v súlade s poznatkami, ktoré sme získali počas našich auditov. Nenašli sme žiadne informácie, ktoré by mohli byť v rozpore s našimi zisteniami. Zistili sme, že odhady GR HOME týkajúce sa rizika pri platbe a rizika pri ukončení boli vypočítané v súlade s internou metodikou a boli správne uvedené v správe o riadení a výkonnosti (AMPR).

Čo odporúčame

Komisii odporúčame vykonávať lepšie cielené *ex ante* kontroly oprávnenosti výdavkov na opatrenia EÚ, s osobitným zameraním na potenciálne riziká súvisiace napríklad s typom výdavkov (napr. osobné výdavky, vybavenie, verejné obstarávanie) alebo typom prijímateľa. Komisia by pri príprave posúdenia rizika mala zohľadniť, že osvedčenia o audite na podporu žiadostí prijímateľov o platbu majú obmedzenia.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v okruhu „Migrácia a riadenie hraníc, bezpečnosť a obrana“ sa nachádzajú v kapitole 8 našej **výročnej správy za rok 2022**.

Susedstvo a svet

Spolu: 14,5 mld. EUR (okruh 6 VFR)

Čo sme kontrolovali

Oblasť výdavkov zahŕňa niekoľko nástrojov financovania, predovšetkým Nástroj susedstva a rozvoje a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa) a nástroj predvstupovej pomoci. Takisto sem patrí rozpočet na humanitárnu pomoc.

Všeobecným cieľom nástroja NDICI – Globálna Európa je podporovať a presadzovať hodnoty, zásady a základné záujmy EÚ vo svete a pomáhať pri podpore multilateralizmu a silnejších partnerstiev s krajinami mimo EÚ. Oproti VFR na obdobie 2014 – 2020 tento nástroj odráža dve hlavné zmeny v spôsobe financovania vonkajšej činnosti (zahraničnej politiky) EÚ:

- spolupráca s africkými, karibskými a tichomorskými partnerskými krajinami, ktorá bola doteraz financovaná z európskych rozvojových fondov, sa teraz stala súčasťou všeobecného rozpočtu EÚ,
- táto spolupráca sa teraz financuje prostredníctvom toho istého nástroja ako susedská politika EÚ, no zároveň sa zachovávajú špecifické črty oboch typov podpory.

Všeobecným cieľom nástroja predvstupovej pomoci je podporovať prijímateľské krajiny pri schvaľovaní a zavádzaní reforiem potrebných na dosiahnutie súladu s hodnotami EÚ so zreteľom na členstvo, a tým prispievať k ich stabilite, bezpečnosti a prosperite.

V roku 2022 dosiahli platby v okruhu „Susedstvo a svet“ výšku 14,5 mld. EUR (predbežné financovanie, priebežné a záverečné platby) a boli vyplatené prostredníctvom niekoľkých nástrojov a metód poskytovania. Patria medzi ne zákazky na práce, dodávky a služby, ďalej granty, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, rozpočtová podpora a iné ciele formy rozpočtovej pomoci v krajinách mimo EÚ.

Hlavnými generálnymi riaditeľstvami a útvarmi poverenými vykonávaním vonkajšej činnosti EÚ sú Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR), Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI).

Čo sme zistili

Na základe preskúmania transakcií a systémov vyzdvihujeme štyri oblasti, v ktorých je priestor na zlepšenie. Hoci sme nekontrolovali dostatočný počet transakcií na to, aby sme mohli odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR, z výsledkov nášho auditu vyplýva, že ide o oblasť s vysokým rizikom. Výsledky testovania transakcií sú zohľadnené v našom vyhlásení o vierohodnosti.

Zo 72 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo 34 (47 %) ovplyvnených chybami. Vyčíslili sme 25 chýb, ktoré mali vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Tieto chyby sa týkali neoprávnených nákladov, chýbajúcich podporných dokumentov, verejného obstarávania a výdavkov, ktoré nevznikli.

Zistili sme aj 17 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení, ktoré však nemali vplyv na rozpočet EÚ. Tieto prípady sa týkali napríklad nedodržania povinných postupov, nedostatočných dôkazov, nejasného rozdelenia nákladov a chýbajúceho audítorského záznamu.

Príklad: Povinné hodnotenie rizika nebolo vypracované

Skontrolovali sme záverečnú platbu na projekt na dodanie a inštaláciu komunikačného zariadenia pre vládny orgán v prijímajúcej krajine. Zmluva o dodávke v celkovej výške 255 492 EUR bola podpísaná s miestnym dodávateľom. Po podpísaní zmluvy Komisia uhradila predbežnú platbu vo výške 102 197 EUR, čo predstavovalo 40 % dohodnutej zmluvnej ceny.

V príručke postupov sa vyžaduje, aby Komisia vykonala posúdenia rizík s cieľom zabezpečiť, aby sa platby predbežného financovania od 60 000 EUR do 300 000 EUR realizovali bez bankovej záruky len vtedy, ak sa riziko vyhodnotí ako nízke. V tomto prípade bolo posúdenie rizika potrebné, keďže suma predbežného financovania bola 102 197 EUR. Komisia však platbu uhradila bez toho, aby takého posúdenie rizika vykonala, a bez toho, aby získala bankovú záruku.

Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

Navštívili sme štyri delegácie EÚ v krajinách mimo EÚ (Bosna a Hercegovina, Severné Macedónsko, Rwanda a Srbsko) a preskúmali sme prvky ich systémov vnútornej kontroly. Posudzovali sme aj zvyšovanie informovanosti zamestnancov delegácií v oblastiach predchádzania podvodom, etiky a integrity. Vo fungovaní prvkov systému vnútornej kontroly, ktoré sme preskúmali, sme našli určité nedostatky. Týkali sa overovania výdavkov, odbornej prípravy v oblasti predchádzania podvodom a IT systému Komisie OPSYS.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Preskúmali sme VŠČ GR NEAR za rozpočtový rok 2022. Zamerali sme sa na to, či GR NEAR prezentovalo informácie o správnosti vo svojej VŠČ v súlade s pokynmi Komisie a či dôsledne uplatňovalo metodiku na odhad budúcich opráv a vymožených súm. Na prípravu kľúčových údajov vo svojej výročnej správe o činnosti GR NEAR používa štúdiu, ktorá sa označuje ako

štúdia o zvyškovej chybovosti (RER) a ktorú vypracoval externý dodávateľ. Limity štúdie o zvyškovej chybovosti sme opísali vo svojich minulých výročných správach. Zistili sme tiež, že údaj GR NEAR o nápravnej schopnosti za rok 2022 bol nadhodnotený z dôvodu neodhalených chýb, konkrétne preto, že do výpočtu boli zahrnuté príkazy na vymáhanie týkajúce sa nevyužitého predbežného financovania.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- posilniť kontroly s cieľom zabrániť neoprávneným zmenám návrhov vo fáze uzatvárania zmlúv pri udeľovaní grantov na základe výziev na predkladanie návrhov,
- vykonať posúdenia rizík v súlade s príručkou postupov s cieľom zabezpečiť, aby sa platby predbežného financovania vo výške od 60 000 EUR do 300 000 EUR bez bankovej záruky uhrádzali len vtedy, ak sa riziko vyhodnotí ako nízke,
- stanoviť primeraný časový plán, aby boli správy o overení výdavkov vydané zmluvnými dodávateľmi v súvislosti so zmluvami o grante k dispozícii pred spracovaním platieb alebo zúčtovaním výdavkov,
- zlepšiť kontroly s cieľom vylúčiť príkazy na vymáhanie nevyužitého predbežného financovania z výpočtu nápravnej schopnosti GR NEAR.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v okruhu „Susedstvo a svet“ sa nachádzajú v kapitole 9 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Európska verejná správa

Spolu: 11,6 mld. EUR (okruh 7 VFR)

Čo sme kontrolovali

Náš audit sa týkal administratívnych výdavkov inštitúcií a orgánov EÚ: Európskeho parlamentu, Rady Európskej únie, Komisie, Súdneho dvora Európskej únie, EDA, Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, Európskeho výboru regiónov, Európskeho ombudsmana, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.

V roku 2022 dosiahli výdavky inštitúcií a orgánov na administratívu spolu 11,6 mld. EUR. Táto suma zahŕňala výdavky na ľudské zdroje a dôchodky (približne 70 % celkových výdavkov), výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikáciu a informačné technológie.

Naše vlastné finančné výkazy kontroluje externý audítor. Výsledné audítorské stanovisko a správu uverejňujeme každý rok v Úradnom vestníku Európskej únie a na našom webovom sídle.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?
11,6 mld. EUR	Nie – bez významných chýb v rokoch 2021 a 2022

Preskúmali sme 60 transakcií, ktoré sa týkali všetkých inštitúcií. Takisto ako v predchádzajúcich rokoch odhadujeme, že chybovosť nepresiahla prah významnosti.

V súvislosti s Radou Európskej únie, so Súdnyim dvorom Európskej únie, s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Európskym výborom regiónov, Európskym ombudsmanom a európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov sme nezistili žiadne konkrétne problémy. Externý audítor našej inštitúcie na základe svojej práce neinformoval o žiadnom konkrétnom probléme.

V roku 2022 sme preskúmali vybrané systémy dohľadu a kontroly Európskeho súdneho dvora, no nenašli sme žiadne významné problémy.

Európsky parlament

V platbách Európskeho parlamentu európskym politickým skupinám a európskej politickej nadácii sme našli tri vyčísliteľné chyby. Interné pravidlá Európskeho parlamentu, ktoré musia politické skupiny dodržiavať, nie sú v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, pretože obmedzujú hospodársku súťaž vo verejnom obstarávaní. Politické skupiny navyše úplne nedodrжали tieto interné pravidlá, pretože si nevyžiadali dostatočný počet ponúk. Zistili sme aj ďalšie prípady nedodržania postupov verejného obstarávania.

Európska komisia

V platbách Komisie sme nezistili žiadne vyčísliteľné chyby, no dôchodkové spisy týkajúce sa dvoch z ôsmich platieb dôchodkov, ktoré sme kontrolovali, neobsahovali aktuálne potvrdenie o žití.

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

V platbách, ktoré uhradila Európska služba pre vonkajšiu činnosť, sme našli dve vyčísliteľné chyby. Jedna sa týkala chýbajúcej platnej zmluvy na bezpečnostné služby, ktoré boli poskytnuté delegácii EÚ. Druhá sa týkala prídavkov na deti, ktoré jeden zamestnanec dostával z iných zdrojov, ale ktoré neboli odpočítané z jeho platu.

Čo odporúčame

Odporučili sme, aby administratíva Európskeho parlamentu posilnila usmerňovanie čerpania rozpočtových prostriedkov európskymi politickými skupinami a navrhla predsedníctvu Parlamentu opatrenia, na základe ktorých budú politické skupiny povinné účinne uplatňovať interné pravidlá a zabezpečiť dodržiavanie postupov verejného obstarávania.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ v okruhu „Európska verejná správa“ sa nachádzajú v kapitole 10 našej [výročnej správy za rok 2022](#).

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Spolu: 53,7 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF) podporuje od začiatku pandémie vo februári 2020 reformy a investičné projekty v členských štátoch a bude v tom pokračovať až do 31. decembra 2026. Zahŕňa finančné prostriedky vo výške 723,8 mld. EUR na úvery (385,8 mld. EUR) a nenávratné finančné príspevky, označované ako granty (338 mld. EUR). Jeho hlavným cieľom je zmierniť hospodárske a sociálne dôsledky pandémie COVID-19 a zároveň budovať hospodárstva členských štátov, aby boli odolnejšie a lepšie pripravené na budúce výzvy vrátane urýchlenia ich zelenej a digitálnej transformácie.

RRF sa implementuje prostredníctvom priameho riadenia Komisie, čo znamená, že Komisia je priamo zodpovedná za vykonávanie programov.

Členské štáty boli povinné vypracovať svoje plány obnovy a odolnosti a navrhnúť vhodné systémy riadenia a kontroly. Plány obnovy a odolnosti by mali obsahovať ucelený balík verejných investícií a reforiem zoskupených do zložiek a stanovovať vhodné míľnika a/alebo ciele.

Vyplácanie prostriedkov z RRF je podmienené tým, že členské štáty uspokojivo splnia míľniky a ciele. Ciele alebo míľniky, ktoré boli predtým uspokojivo splnené, by sa nemali zrušiť a je potrebné dodržiavať zásadu dvojitého financovania. Musia byť splnené aj príslušné podmienky oprávnenosti.

Pred uhradením platby Komisia hodnotí, či boli uspokojivo splnené míľniky a ciele, z ktorých vychádza žiadosť o platbu. Ak Komisia dospeje k záveru, že míľnik alebo cieľ nebol uspokojivo splnený, vyplatenie celého finančného príspevku alebo jeho časti by sa malo pozastaviť najviac na šesť mesiacov.

Po uhradení platby Komisia vykonáva *ex post* audity míľníkov a cieľov. Vykonáva aj súvisiace systémové audity a audity zamerané na ochranu finančných záujmov EÚ.

Členské štáty môžu požiadať o predbežné financovanie, ktoré sa potom pomerne zúčtuje prostredníctvom následných platieb. Do konca roka 2022 Rada schválila plány obnovy a odolnosti všetkých 27 členských štátov a 21 členských štátov dostalo predbežné financovanie. Členské štáty predložili Komisii 27 žiadostí o platbu a Komisia uskutočnila 14 platieb (jednu v roku 2021 a 13 v roku 2022). Týchto 13 grantových platieb a zúčtovaní predbežného financovania Komisiou v roku 2022 vo vzťahu k 11 členským štátom súviselo s dosiahnutím 274 míľníkov a 37 cieľov.

Náš kontrolovaný súbor za rok 2022 dosiahol celkovú výšku 53,7 mld. EUR a zahŕňal všetkých 13 grantových platieb vo výške 46,9 mld. EUR a zúčtovanie súvisiaceho predbežného financovania vo výške 6,8 mld. EUR. Náš audit sa nevzťahoval na úvery, ktoré sú súčasťou RRF. Preskúmali sme uspokojivé splnenie 244 míľníkov a všetkých 37 cieľov vrátane predbežných posúdení Komisie. Na mieste v členských štátoch sme skontrolovali 20 cieľov.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?
53,7 mld. EUR	2022: celkové účinky našich zistení sú významné, no nie rozšírené

Z celkových dôkazov z nášho auditu vyplýva, že:

- a) v prípade 15 z 281 míľnikov a cieľov sa vyskytli problémami súvisiace so správnosťou. Vzhľadom na povahu výdavkového modelu RRF a vzhľadom na to, že metodika Komisie na pozastavenie platieb sa opiera o mnohé úsudky, ktoré môžu viesť k rôznym výkladom, neuvádzame chybovosť porovnateľnú s inými výdavkovými oblasťami EÚ. Zohľadniac tieto obmedzenia odhadujeme, že minimálny finančný vplyv týchto zistení sa približuje nášmu prahu významnosti. Tieto zistenia sa týkali neuspokojivého plnenia míľnikov a cieľov, financovania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov, opatrení, ktoré sa začali pred obdobím oprávnenosti, dvojitého financovania a zrušenia opatrenia,
- b) vyskytli sa prípady zlého návrhu opatrení a príslušných míľnikov alebo cieľov. Pokiaľ míľniky a ciele nie sú jasne vymedzené, ich plnenie je ťažké posúdiť a pôvodný cieľ sa nemusí dosiahnuť,
- c) vyskytli sa problémy so spoľahlivosťou informácií, ktoré členské štáty uviedli vo svojich vyhláseniach riadiaceho subjektu,
- d) rozsah predbežných posúdení a *ex post* auditov Komisie sa systematicky nevzťahuje na hlavné podmienky pre platby, ako je dodržiavanie obdobia oprávnenosti a nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov. V postupoch *ex post* auditov sa nestanovujú kontroly na overenie, či kontrolované ciele, ktoré boli predtým posúdené ako splnené, neboli po platbe zrušené,
- e) zavedenie míľnikov pre kontroly znamená, že príslušné systémy členských štátov neboli plne funkčné v čase, keď sa plány začali vykonávať, čo predstavuje riziko pre správnosť výdavkov v rámci RRF a ochranu finančných záujmov EÚ. Zistili sme tiež, že míľniky pre kontroly sa výrazne líšia, pokiaľ ide o ich podrobnosti a požiadavky, hoci bez akéhokoľvek platného odôvodnenia,
- f) nedostatky pretrvávajú v systémoch podávania správ a kontroly členských štátov. Okrem toho sme zistili horizontálny problém spojený s obmedzeniami v dostupnosti údajov o skutočných vlastníkoch výhod zahraničných spoločností. Je to spôsobené tým, že neexistuje centralizovaná databáza EÚ, ktorá by poskytovala úplné údaje o všetkých konečných užívateľoch výhod spoločností registrovaných v EÚ.

Takisto sme preskúmali správy GR pre hospodárske a finančné záležitosti (ECFIN) o správnosti výdavkov v rámci RRF za rok 2022 v jeho výročnej správe o činnosti (VSČ) a spôsob, akým sa tieto informácie uvádzajú vo výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR). Naše zistenia a závery nie sú v súlade s vyhlásením, ktoré poskytol povoluujúci úradník GR ECFIN.

Príklady míľnikov, ktoré neboli uspokojivo splnené

Grécky míľnik 42 – „Nabíjacie stanice pre elektrické vozidlá – nadobudnutie účinnosti právneho rámca“

Opis míľnika v gréckom vykonávacom rozhodnutí Rady:

„Nadobudnutie účinnosti všetkých ministerských rozhodnutí stanovených v zákone č. 4710/2020 a podpísaných ministrom životného prostredia a energetiky; minister infraštruktúry a dopravy, minister vnútra a minister financií, ktorý organizuje trh s elektrickými vozidlami so zameraním na trh s nabíjacími službami a poskytuje daňové stimuly na nákup elektrických vozidiel a inštaláciu nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá“.

Primárne právo stanovovalo nadobudnutie účinnosti dvanástich ministerských rozhodnutí potrebných na organizáciu trhu s elektrickými vozidlami. Zistili sme, že míľnik nebol uspokojivo splnený, keďže tri ministerské rozhodnutia (sankcie pre účastníkov trhu, požiadavky na nabíjacie stanice v tradičných sídlach a odborná príprava technikov elektrických vozidiel) nenadobudli účinnosť v čase uskutočnenia platby.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- zlepšiť predbežné posúdenia a *ex post* auditov:
 - zahrnúť do svojich predbežných posúdení a *ex post* auditov súlad s obdobím oprávnenosti a zásadou nenahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov,
 - zrevidovať svoje postupy *ex post* auditov tak, aby zabezpečovali kontroly s cieľom overiť, či kontrolované ciele, ktoré boli predtým posúdené ako splnené, neboli zrušené,
- na základe skúseností získaných počas vykonávania RRF overiť, či sa v preskúmaných plánoch obnovy a odolnosti jasne vymedzujú všetky míľniky a ciele a či sú všetky hlavné prvky opatrenia zahrnuté do míľnikov a cieľov.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa nachádzajú v kapitole 11 našej **výročnej správy za rok 2022**.*

Európske rozvojové fondy

Spolu: 2,4 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Európske rozvojové fondy (ERF) boli od roku 1959 mimo všeobecného rozpočtu EÚ hlavným nástrojom poskytovania pomoci EÚ na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a zámorským krajinám a územiam (ZKÚ) až do konca roka 2020. 11. ERF sa vzťahuje na VFR na obdobie 2014 – 2020. Rámcom upravujúcim vzťahy EÚ s krajinami AKT a ZKÚ bola dohoda o partnerstve podpísaná v Cotonou 23. júna 2000 na obdobie 20 rokov. Uplatňovanie jej ustanovení sa predĺžilo, v súčasnosti do 30. júna 2023. Hlavným cieľom ERF je znížiť a v konečnom dôsledku odstrániť chudobu v súlade s prvoradým cieľom rozvojovej spolupráce stanoveným v článku 208 ZFEÚ. Pokiaľ ide o VFR na roky 2021 – 2027, pomoc na rozvojovú spoluprácu s krajinami a regiónmi AKT sa poskytuje z Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa) a spolupráca so ZKÚ bola začlenená do [rozhodnutia o pridružení zámoria vrátane Grónska](#). 9., 10. a 11. ERF však nie sú začlenené do všeobecného rozpočtu EÚ a budú sa naďalej vykonávať a až do ich ukončenia vykazovať samostatne.

ERF spravuje takmer výhradne Komisia (GR INTPA). Malý podiel (5 %) platieb ERF za rok 2022 spravovalo GR ECHO.

V roku 2022 predstavovala celková hodnota výdavkov, ktoré boli predmetom nášho auditu v tejto oblasti, 3,0 mld. EUR. Tieto výdavky sa týkajú 9., 10. a 11. ERF a boli vynaložené v 78 krajinách prostredníctvom rôznych metód, ako sú zákazky na práce, tovar alebo služby, granty, rozpočtová podpora, programové odhady a dohody o príspevku a delegovaní.

Čo sme zistili

Zistili sme, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

Príjmové transakcie neboli ovplyvnené významnou chybovosťou.

K výdavkom za rozpočtový rok 2022 vyjadrujeme záporný výrok.

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
3,0 mld. EUR	Áno	7,1 % (2021: 4,6 %)

Na účely auditu správnosti transakcií sme preskúmali vzorku 140 transakcií (všetky platby uskutočnené prostredníctvom GR INTPA), ktorá je reprezentatívnou vzorkou celého radu výdavkov v rámci ERF. Tvorilo ju 27 transakcií týkajúcich sa núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku, 98 transakcií schválených 20 delegáciami EÚ a 15 transakcií schválených ústredím Komisie. Ak sme v transakciách zistili chyby, analyzovali sme základné príčiny, aby sme identifikovali nedostatky.

Zo 140 transakcií, ktoré sme preskúmali, 57 (40,7 %) obsahovalo chyby. Na základe 48 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 7,1 %. Tromi najčastejšími typmi chýb boli výdavky, ktoré nevznikli (51 %), neoprávnené výdavky (24 %) a vážne porušenie pravidiel verejného obstarávania (16 %).

Podobne ako v minulosti Komisia a jej partneri pre implementáciu mali viac chýb v transakciách týkajúcich sa programových odhadov, grantov a dohôd o príspevku a delegovaní s prijímateľskými krajinami, medzinárodnými organizáciami a agentúrami členských štátov než v transakciách týkajúcich sa iných foriem podpory (napr. dohôd týkajúcich sa zákaziek na práce, tovar alebo služby). Z 99 kontrolovaných transakcií tohto typu, ktoré sme preskúmali, 46 obsahovalo vyčísliteľné chyby, ktoré predstavovali 86 % odhadovanej chybovosti.

Príklad výdavkov, ktoré nevznikli: nedostatky v kontrolných systémoch delegácií EÚ na zúčtovanie predbežného financovania

V jednej delegácii EÚ, ktorú sme tento rok navštívili, sme zistili, že šesť z deviatich kontrolovaných transakcií bolo ovplyvnených rovnakým typom chýb. Komisia zúčtovala transakcie predbežného financovania na základe vykázaných celkových výdavkov prijímateľa vo výške 11 mil. EUR. Našimi kontrolami sa zistilo, že skutočné výdavky na dané projekty boli 3,8 mil. EUR. Rozdiel 7,2 mil. EUR tvorili záväzky, ktoré ešte neboli uhradené. Dospeli sme teda k záveru, že tieto výdavky nevznikli, a preto neboli oprávnené.

Skutočnosť, že sme zistili túto chybu v dvoch tretinách transakcií, ktoré sme kontrolovali, poukazuje na nedostatky vo fungovaní systémov vnútornej kontroly delegácie týkajúcej sa zúčtovania predbežného financovania.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch niektoré medzinárodné organizácie odoslali požadovanú dokumentáciu s oneskorením, čo malo vplyv na výkon našej práce. Tieto organizácie poskytli len obmedzený prístup k dokumentom (napr. vo formáte určenom len na čítanie), čo bránilo plánovaniu, vykonávaniu a kontrole kvality nášho auditu. Tieto ťažkosti pretrvávali napriek úsiliu Komisie riešiť ich prostredníctvom neustálej komunikácie s príslušnými medzinárodnými organizáciami.

Štúdia o zvyškovej chybovosti GR INTPA

V roku 2022 vypracoval externý dodávateľ pre GR INTPA 11. štúdiu o zvyškovej chybovosti. Účelom štúdie je odhadnúť mieru chýb, ktoré unikli všetkým zistených kontrolám vedenia GR INTPA s cieľom predchádzať takýmto chybám, odhaľovať ich a opravovať v celej oblasti jeho zodpovednosti, aby sa dospelo k záveru o účinnosti týchto kontrol.

V prípade štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2022 GR INTPA použilo vzorku 480 transakcií, keďže v predchádzajúcich rokoch (niektoré transakcie vo vzorke mali hodnotu vyššiu ako *výberový interval*; konečná veľkosť vzorky preto bola 407). V štúdii sa celková zvyšková chybovosť odhadla na 1,15 %, čo je už siedmy rok po sebe pod 2 % *prahom významnosti* stanoveným Komisiou.

Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je *zákazkou na uisťovacie služby* ani auditom. Vychádza z metodiky na výpočet zvyškovej chybovosti a príručky k zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR INTPA. V predchádzajúcich výročných správach o ERF sme už opísali limity týchto štúdií, ktoré mohli mať podiel na podhodnotení zvyškovej chybovosti.

Preskúmali sme metódu výpočtu použitú v štúdii o zvyškovej chybovosti za rok 2022 a zistili sme, že metodika extrapolácie položiek vysokej hodnoty nebola dostatočne jasná. V dôsledku toho externý dodávateľ správne neextrapoloval položky s vysokou hodnotou (t. j. položky s hodnotou vyššou ako *výberový interval*) zo vzorky. Domnievame sa, že zvyšková chybovosť bola podhodnotená. Z nášho výpočtu vyplýva zvyšková chybovosť 1,35 %.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti za rok 2022

Vyhlásenie o vierohodnosti generálneho riaditeľa vo VŠČ za rok 2022 neobsahuje žiadne výhrady. Chýbajúce výhrady vo výročnej správe o činnosti za rok 2022 považujeme za neodôvodnené a zastávame názor, že to čiastočne vyplýva z obmedzení štúdie o zvyškovej chybovosti.

V dôsledku nesprávnej extrapolácie položiek s vysokou hodnotou, prekročila miera chybovosti výdavkov súvisiacich s nepriamym riadením s tretími organizáciami 2 % *prah významnosti*. Komisia preto mala vyjadriť výhradu k tejto kategórii výdavkov, ktorá predstavuje 42,7 % príslušných výdavkov INTPA.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- skontrolovať, či sa všetky účtovné zostatky uzavretých ERF zúčtujú včas a či sa informácie v ročnej účtovnej závierke včas aktualizujú,
- skontrolovať, či sa predbežné financovanie a faktúry včas zúčtujú,
- prijať vhodné opatrenia na zlepšenie kontrolných systémov delegácií EÚ tak, aby sa sumy, ktoré ešte neboli uhradené, ale nárokovali sa ako vzniknuté náklady, identifikovali pred uskutočnením platieb alebo zúčtovaním výdavkov,
- pripomenúť prijímateľom projektov EÚ, že musia dodržiavať zmluvné podmienky týkajúce sa oprávnenosti DPH a vykonať potrebné kontroly s cieľom zabezpečiť, aby sa odpočítateľná DPH neúčtovala na projekty,
- zohľadniť všetky dostupné technické a finančné informácie s cieľom predísť chybám alebo ich odhaliť a opraviť pred schválením výdavkov,
- zlepšiť metodiku používanú v štúdii o zvyškovej chybovosti s cieľom zabezpečiť, aby sa prvky s vysokou hodnotou riadne extrapolovali, a skontrolovať, či ju dodávateľ správne uplatňuje.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite ERF sa nachádzajú vo **výročnej správe** o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2022.*

Základné informácie

Európsky dvor audítorov a jeho práca

EDA je nezávislý externý audítor EÚ. Sídlim v Luxemburgu a zamestnávame približne 900 zamestnancov zo všetkých členských štátov EÚ. Naším poslaním je prispievať k zlepšovaniu správy a finančného riadenia EÚ a presadzovať vyvodzovanie zodpovednosti a transparentnosť. Vystupujeme ako nezávislý ochranca finančných záujmov občanov EÚ. Naše audítorské správy a stanoviská sú základnou zložkou reťazca povinnosti zodpovedať sa v EÚ. Využívajú sa na vyvodenie zodpovednosti voči tým, ktorí vykonávajú politiky a programy EÚ: Komisia, iné inštitúcie a orgány EÚ a správne orgány v členských štátoch. Varujeme pred rizikami, poskytujeme uistenie, poukazujeme na nedostatky a osvedčené postupy a usmerňujeme tvorcov politík a zákonodarcov EÚ, ako zlepšiť riadenie politík a programov EÚ. Svojou prácou zabezpečujeme, aby sa občania Európy dozvedeli, akým spôsobom sa vynakladajú ich peniaze.

Tony MURPHY
Írsko

Ladislav BALKO
Slovensko

Pietro RUSSO
Taliansko

Baudilio TOMÉ MUGURUZA
Španielsko

Iliana IVANOVA
Bulharsko

Nikolaos MILIONIS
Grécko

Klaus-Heiner LEHNE
Nemecko

Bettina JAKOBSEN
Dánsko

Jan GREGOR
Česko

Mihails KOZLOVS
Lotyšsko

Ildikó GÁLL-PELCZ
Maďarsko

Eva LINDSTRÖM
Švédsko

Hannu TAKKULA
Fínsko

Annemie TURTELBOOM
Belgicko

Viorel ȘTEFAN
Rumunsko

Ivana MALETIĆ
Chorvátsko

François-Roger CAZALA
Francúzsko

Joëlle ELVINGER
Luxembursko

Helga BERGER
Rakúsko

Marek OPIOŁA
Poľsko

Jorg Kristijan PETROVIČ
Slovinsko

Stef BLOK
Holandsko

George Marius HYZLER
Malta

Lefteris CHRISTOFOROU
Cyprus

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Litva

Keit PENTUS-ROSMANNUS
Estónsko

Poznámka: K júlu 2023

Naše výstupy

Vydávame:

- výročné správy, ktoré obsahujú najmä výsledky finančných auditov a auditov zhody týkajúcich sa rozpočtu EÚ a Európskych rozvojových fondov, ale aj aspektov rozpočtového riadenia a výkonnosti,
- osobitné správy, v ktorých sa prezentujú výsledky vybraných auditov konkrétnej politiky alebo výdavkových oblastí, či záležitostí týkajúcich sa rozpočtu alebo riadenia,
- špecifické ročné správy o agentúrach, decentralizovaných orgánoch a spoločných podnikoch EÚ,
- stanoviská k novým alebo aktualizovaným právnym predpisom s významným vplyvom na finančné riadenie, ktoré vypracúvame buď na žiadosť inej inštitúcie alebo z vlastnej iniciatívy,
- preskúmania obsahujúce opis alebo informácie o politikách, systémoch, nástrojoch alebo užšie zameraných témach.

Prehľad audítorského prístupu k nášmu vyhláseniu o vierohodnosti

Stanoviská v našom vyhlásení o vierohodnosti sa zakladajú na objektívnych dôkazoch získaných pri audítorskom testovaní v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi.

Ako sa uvádza v našej stratégii na roky 2021 – 2025, vo VFR na roky 2021 – 2027 budeme naďalej rozvíjať náš audítorský prístup a využívať dostupné údaje a informácie, ktoré nám umožnia naďalej poskytovať silné uistenie na základe nášho mandátu vyplývajúceho zo zmluvy a v plnom súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi pre verejný sektor.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Poskytuje ročná účtovná závierka EÚ úplné a správne informácie?

Generálne riaditeľstvá Komisie každoročne zaznamenávajú stovky tisíc účtovných údajov, ktoré zachytávajú informácie z rôznych zdrojov (vrátane členských štátov). Kontrolujeme, či účtovné procesy fungujú správne a či sú výsledné účtovné údaje úplné, správne zaznamenané a náležite predložené vo finančných výkazoch EÚ. Pokiaľ ide o audit spoľahlivosti účtovnej závierky, už od roku 1994, keď sme vydali svoje prvé stanovisko, uplatňujeme prístup založený na potvrdeniach.

- Hodnotíme účtovný systém s cieľom uistiť sa, že je dobrým základom produkujúcim spoľahlivé údaje.
- Posudzujeme hlavné účtovné postupy s cieľom uistiť sa, že fungujú správne.
- Vykonávame analytické kontroly účtovných údajov s cieľom uistiť sa, že sú predkladané konzistentne a primerane.
- Priamo kontrolujeme vzorku účtovných záznamov s cieľom uistiť sa, že príslušné transakcie existujú a sú správne zaznamenané.
- Kontrolujeme finančné výkazy s cieľom uistiť sa, že finančnú situáciu vyjadrujú verne.

Správnosť transakcií

Sú transakcie súvisiace s príjmami a platbami zaúčtovanými do výdavkov, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, v súlade s pravidlami?

Rozpočet EÚ zahŕňa milióny platieb prijímateľom v EÚ a po celom svete. Veľkú časť týchto výdavkov spravujú členské štáty. Na získanie potrebných dôkazov posudzujeme systémy na správu a kontrolu príjmov a platieb zaúčtovaných do výdavkov (t. j. záverečných platieb a zúčtovania záloh) a skúmame vzorku transakcií.

Ak boli splnené podmienky príslušných medzinárodných audítorských štandardov, preskúmavame a opakovane vykonávame kontroly a overenia vykonané osobami a subjektmi zodpovednými za plnenie rozpočtu EÚ. V plnom rozsahu teda zohľadňujeme prípadné nápravné opatrenia, ktoré boli na základe týchto kontrol prijaté.

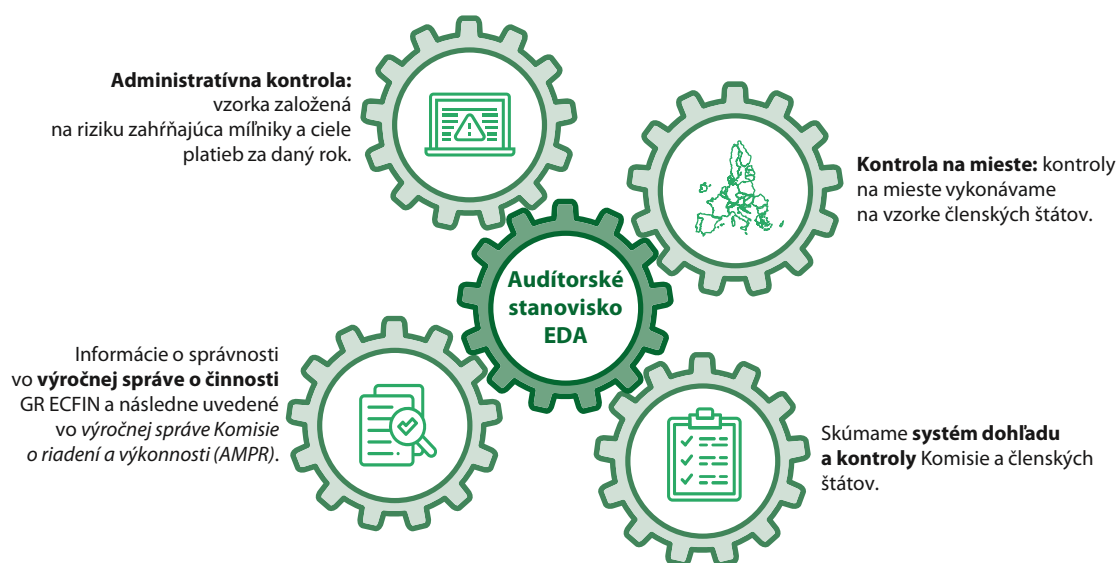
- Posudzujeme systémy vzťahujúce sa na príjmy a výdavky s cieľom overiť ich účinnosť pri zabezpečovaní správnosti transakcií.
- Vyberáme štatistické vzorky transakcií, ktoré sú základom pre podrobné testovanie našimi audítormi. Podrobne skúmame transakcie vybrané do vzorky, a to v priestoroch konečných prijímateľov (napr. poľnohospodárov, výskumných inštitútov, spoločností realizujúcich verejnú zákazku na práce alebo služby), aby sme získali dôkazy, že každá príslušná udalosť existuje, je správne zaznamenaná a je v súlade s pravidlami, na základe ktorých sa platby uhrádzajú.

- Analyzujeme chyby a klasifikujeme ich ako vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné. Transakcie sú ovplyvnené vyčísliteľnými chybami, ak podľa pravidiel nemala byť platba schválená. Vyčísliteľné chyby extrapolujeme, aby sme získali odhadovanú chybovosť za každú oblasť, v ktorej vykonávame špecifické hodnotenie. Následne porovnáme odhadovanú chybovosť na základe 2 % prahu významnosti a posudzujeme, či sú chyby rozšírené.
- Vo svojich stanoviskách zohľadňujeme aj ďalšie relevantné informácie, napríklad výročné správy o činnosti a správy nezávislých audítorov.
- Všetky zistenia prerokúvame s orgánmi v členských štátoch a s Komisiou, aby sa potvrdila správnosť našich údajov.

Aký je náš audítorský prístup a metodika pre vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa správnosti výdavkov v rámci RRF?

- K správnosti výdavkov v rámci RRF vydávame samostatné stanovisko ako súčasť nášho vyhlásenia o vierohodnosti rozpočtu EÚ. Dôvodom je, že model vykonávania RRF považujeme za iný a dočasný nástroj. Cieľom tohto stanoviska je poskytnúť primerané uistenie o platbách a poskytnúť podrobné informácie na základe tohto stanoviska vo vyhlásení o vierohodnosti (pozri [ilustráciu 17](#)).
- Väčšinu nášho uistenia získavame z testovania vecnej správnosti a z posúdenia systémov dohľadu a kontroly. Naše uistenie dopĺňajú VŠČ a AMPR a správy útvaru pre vnútorný audit.
- Naša práca je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi a zaručuje, že naše audítorské stanoviská sa zakladajú na dostatočných a primeraných audítorských dôkazoch.

Ilustrácia 17 – Audítorské stanovisko k RRF

Zdroj: EDA.

Všetky naše produkty sa uverejňujú na našom webovom sídle: www.eca.europa.eu.
Viac informácií o procese vykonávania auditu na účely vyhlásenia o vierohodnosti sa nachádza v prílohe 1.1 k našej **výročnej správe za rok 2022**.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2023

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší sa ním a nahrádza uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

Pri týchto fotografiách je šírenie povolené pod podmienkou, že sa uvedie držiteľ autorských práv, zdroj a mená fotografov:

s. 4 a 69: © Európska únia, 2023, zdroj: Európsky dvor audítorov.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

S. 10: ilustrácia 2 bola vytvorená pomocou ikon z platformy [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

S. 28: tabuľka 1 bola vytvorená pomocou ikon z platformy [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

S. 32: © [Getty Images](#), 2017/Miorag Gajic.

S. 39: © [stock.adobe.com](#)/Bits and Splits.

S. 43: Vlastníkom je agentúra [AGEA](#), ktorá fotografiu upravila – © [CGR SpA](#) (Compagnia Generale Ripresearee), všetky práva vyhradené.

S. 45: © [stock.adobe.com](#)/BillionPhotos.com.

S. 47: © [depositphotos.com](#).

S. 51: © [stock.adobe.com](#)/bluedesign.

S. 53: © [stock.adobe.com](#)/RioPatuca Images.

S. 56: © [stock.adobe.com](#)/Andrii Yalanskyi.

S. 68: ilustrácia 17 bola vytvorená pomocou ikon z platformy [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené; ikonu kolieska upravil EDA, © [stock.adobe.com](#)/Ramziia.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

Niekoľko slov o dokumente Audit EÚ za rok 2022 v skratke

Dokument Audit EÚ za rok 2022 v skratke poskytuje prehľad o našich výročných správach o všeobecnom rozpočte EÚ a Európskom rozvojovom fonde za rok 2022, v ktorých predkladáme vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Venovali sme sa aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a predkladáme samostatné stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov z neho. V dokumente Audit EÚ v skratke sú zhrnuté aj naše hlavné zistenia týkajúce sa príjmov a hlavných oblastí výdavkov rozpočtu EÚ a Európskeho rozvojového fondu, ako aj zistenia týkajúce sa rozpočtového a finančného riadenia.

Celé znenie správ nájdete na webovom sídle eca.europa.eu.

Európsky dvor audítorov (EDA) je nezávislý externý audítor EÚ. Upozorňujeme na riziká, poskytujeme uistenie, poukazujeme na nedostatky i osvedčené postupy a poskytujeme usmernenie tvorcom politik a zákonodarcom EÚ k zlepšovaniu riadenia politik a programov EÚ. Prostredníctvom našej práce zabezpečujeme, aby sa občania EÚ dozvedeli, ako sa vynakladajú ich peniaze.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie